

Др. Степан Баран.

Новий краєвий статут і нова виборча ординація соймова

— з додатком —

закона про охорону чистоти виборів
і свободи зборів.

Ціна 80 сотиків.

— Львів 1914. —

Накладом власним.

З друкарні Уділової.

Др. Степан Баран.

Новий краєвий статут і нова виборча ординація соймова

— з додатком —

закона про охорону чистоти виборів
і свободи зборів.

Ціна 80 сотиків.

— Львів 1914. —

Накладом власним.

З друкарні Удїлової.

I
892.228

Львівська державна
наукова бібліотека

№ 1606 510

Вступне слово.

На вечірнім засіданню дня 14. лютого 1914. р. галицький сойм майже одноголосно ухвалив т. зв. популярно виборчу реформу, за яку наш український нарід в Галичині і його посольська репрезентация в соймі провадили довголітню боротьбу з дотеперішними польськими верховодами краю. Ухвалена в галицькім соймі „виборча реформа“ складаєть ся з двох частий, з новелі до дотеперішного краєвого статута, якою змінено або доповнено цілий ряд найважнійших параграфів в теперішнім краєвім статуті — і з виборчої ординації соймової разом з табеляричним додатком виборчих округів, яка є в цілости новим законодатним твором.

Ухвалене нової краєвої конституції і нового виборчого соймового права є для нас значним кроком вперед, хотяй як твір довгих компромісових переговорів не за-

спокоює всіх наших домагань. Не заспокоює нас передовсім як націю, тому що признано нам відносно до нашого числа людности за мало мандатів. Не вдоволяє нас задержанє курий, плюральність голосування в сільській куриї двсмандатовість в 14 сільських округах східної Галичини, скомплікована виборча техніка і багато інших некорисних постанов. Те все не заспокоює нас як демократів, яких цілю є заведене загального, рівного, тайного і безпосередного виборчого права до всіх тіл законодатних і репрезентаційних. Нова краєва конституція і нова виборча ординація виказують справді величезні хиби, яких не місце тут близше критикувати; згадаємо тільки постанови про двірські обшари, повітові ради, петрифікацію, яких мета, хоч частинно як не в цілости задержати дальше польське верховодство над українським вародом в Галичині.

Обективність приказує нам однак піднести і корисні сторони нового краєвого статута і нової виборчої ординації. Теоретично беручи, дотеперішна виборча соймова ординація, давала нам що до про-

центового числа більше, бо серед ідеальних виборчих відносин, при повній об'єктивності адміністраційних властей, при національній свідомості і солідарности українських правиборців і виборців, при цілковитім виконеню москвофільства, могли ми здобути найвище 49 місць в соймі (46 послів з сільської куриї східної Галичини і трех вірилістів) себто на загальне число членів дотеперішного сойму (161) — 30·4 проц. Та сего максимального числа ми ніяким чином не могли би досягнути, бо відносини популяційні в східній Галичині ідуть в нашу некористь — з окрема на селах — розпад більшої земельної власности і творене виборців вірилістів, з правила польської народности, скріпили би в будучности значно польську позицію в східно-галицькій сільській виборчій куриї і ми колись стратили би в сій куриї цілий ряд мандатів, навіть коли би політичні власти задержали супроти нас повну безсторонність в виборчій акції. Новий краєвий статут і нова виборча ординація соймова признають нам вправді менше процентове число мандатів від до-

теперішного нашого ідеального процентового числа наших соймових мандатів. але се число після нової конституції є фактичним, реальним, майже цілковито забезпеченим і Поляки при помочи відданих їм властей неможуть вже — хиба дуже виїмково при цілковитім розбитю наших голосів в деяких двомандатових сільських виборчих округах — забирати наші мандати і довільно редукувати нашу соймову репрезентацию.

Значне скріплене абсолютного числа українських членів сойму треба уважати за додатну для нас сторону нових законів.

Розширене виборчого права на всіх повнолітних горожан, розширене виборчого права жінок, тайність голосованя, деякі добрі постанови що до виборчої техніки, які значно обмежують поле до виборчих надужить, є значним поступом в порівняню з теперішнім виборчим правом.

Важним для нас під національним зглядом є те, що при задержаню курияльної системи одержали ми репрезентацию в кількох куриях, а нетільки в селянській куриї, як се було доси. З окрема

утворенє окремої міської куриї (цензової і загальної) дає нам змогу перевести політичну організацію українського населеня по містах, зробити його більше відпорним проти польщення і посередно прискіпити процес українізації східно-галицьких міст, що мусить бути основною ціллю нашої національної політики в Галичині.

Корисними для нас треба признати і забезпечене для українського народу співучасті — хоч слабої — в краєвім виділі, в краєвих інституціях та забезпечене числа українських членів в соймових комісіях.

Ухваленем нового краєвого статута і нової виборчої ординації соймової ми розширили значно наші впливи і значіне в краю і добили ся того, що дотеперішний по свому складі чисто польський сойм, з польськими політично-державними тенденціями, перестав істнувати та стане формально і фактично соймом польсько-українським. *Jedyny polski sejm na ziemiach Rzeczypospolitej* належить нині до історії.

Новий краєвий статут і нова виборча ординація соймова не є вічні, а може на-

VIII

віть і не довго вічні. Се нове право майже нікого в Галичині не вдоволяє. Передовсім не може нас, Українців, вдоволити і наша теперішня соймова репрезентация даючи свою згоду на т. зв. виборчу реформу в теперішнім її усталенім виді, робила се тільки в тій ціли, щоби скріпивши нашу позицію в краю, здобувши для нас максимум можливого під сю пору і серед сучасних фактичних обставин простору, подвоїти наші сили за здійснене нашого основного політичного домагання в австрійській державі, перестрсю сеї держави на автономні територіяльно-національні провінції і як частинне здійснене сего питаня, поділ Галичини на дві окремі провінції, східну українську і західну польську. Сеї нашої остаточної національно-політичної ціли не можемо ні на хвилину спускати з очей і здобуваючи в буденнім, практичнім, нераз може компромісовім політичнім житю нові національно стратегічні позиції для українського народу в Галичині, зближаємо час здійсненя нашої остаточної національно-політичної ціли — поділу

Галичини і як найширшої території автономії для українського народу в Австрії.

Новий краєвий статут і нова виборча ординація соймова, ухвалена в галицькій соймі 14. лютого с. р., будуть санкціоновані мабуть в липни с. р. Теперішній сойм буде тоді сейчас розв'язаний і будуть розписані нові вибори соймові на основі вже нової краєвої конституції і виборчої ординації; голосоване буде — як нині кажуть — з кінцем вересня зглядно з початком жовтня с. р. так, що ще в сім році буде сесія нововибраного сойму.

Вибори до нового сойму вже за плечима і ми мусимо до них як найліпше приготувати ся. В першій мірі мусимо зазнайомити ся як найосновнійше з постановами нового краєвого статута і нової виборчої ординації соймової, бо незнане закона шкодить і ми понесли нераз великі страти часто єдино з тої причини, що знане закона є в нашій суспільности дуже маленьке.

Хотячи зробити в тім напрямі прислугу, задумав я видати як окрему бро-

шуру повний текст нового краевого статута (котрий § є новий зазначено перед кожним §), який обов'язувати ме доперва по санкції і оголошенню в Вістнику законів і розпоряджень краєвих — отже мабуть від липня с. р.; дальше повний текст виборчої ординації соймової, вкінци повний текст державного закона про охорону чистоти виборів і свободи зборів. Ся брошура повинна звайти ся як найскорше в руках кожного свідомійшого Українця, який интересуєть ся політичним житєм та який хоче евентуально боронити своїх власних конституційних управнень.

Кромі сего приготовляю другу брошуру для наших широких народних верств, де популярно представлено систему нового виборчого права до сойму і подано способи оборони та важнійші взірці для реклямаційного і рекурсового поступованя в виборчих справах.

Приготованя до недалеких соймових виборів повинні розпочати ся як найскорше. Передовсім треба усталити кандидатури в поодиноких виборчих округах. При усталеню кандидатур треба брати під

увагу передовсім інтерес цілого нашого народу в Галичині, а доперва в другій мірі узгляднювати льокальні інтереси. Посольського мандату не треба уважати ніяким чином як почесть чи як заспокоєне амбітних і пустих одиниць, але як одно з найважніших оружий, яке віддаєть ся в руки наших передовиків, войовників в боротьбі з нашими національними противниками. Особисті інтереси і аспірації мусять уступити. На цілій лівії треба нам карности, треба підчиненя постановам Народного Комітету, нашої найвисшої політичної езекутиви, який тільки один може і є в силі вести політичні аґенди при узглядненю загально-народних інтересів, а не під кутом поглядів і симпатий чи антипатий ріжних — найчастійше особисто щирих — провінціональних діячів. Склад будучого українського соймового клубу мусить бути належито дібраний, з окрема що до членів нашої партії, бо сей клуб має відограти визначну ролю в нашій політичній історії, якої доси не відограла ні одна наша посольська репрезентация. До сего, щоби сконструувати відповідний

склад клубу, треба безусловно великого почуття карності і солідарности у нашої суспільности, треба, щоби рішення Народного Комітету в справах кандидатур і в інших виборчих справах у загалу наших виборців знаходили послух.

Перші соймові вибори на основі нового виборчого права є незвичайно важні, важнійші від всіх виборів, які ми переводили доси до парламенту чи сойму. Наша репрезентация в будучім соймі мусить складати ся з наших найвизначнійших і найдіяльвійших одиниць, склад клубу що до звання членів мусить бути більше різнородний. З окрема треба нам вибрати послами кількох народних учителів, ту частину нашої інтелігенції, яка нашому народови може віддати великі прислуги і яка жила і в значній часті і доси жие в невільничій зависимости від польських верховодів.

Наша репрезентация в будучім соймі мусить бути національно одноцільна, без домішки москвофільського ренеґацтва. Ми при зближаючих ся соймових виборах мусимо викресати з себе стільки енергії, щоби

всі признані нам виборчі округи в східній Галичині здобули тільки українські кандидати, а се певно станеть ся, коли серед українських виборців буде розуміне ваги теперішних соймових виборів, коли у них буде карність і солідарність.

В руках загалу наших виборців лежить прискішене здобуття повноти прав українському народови, якому доля судила жити в Галичині. Від блискучого для нас вислїду сегорічних соймових виборів в деякій мірі зависіти ме скорійший прихїд хвилі здійсненя нашого національно-політичного домаганя — подїлу Галичини на дві окремі національні провінції і перестрою Австрії на федерацію автономних народів; блискучий вислїд тих виборів зближить хвилю, коли весь український нарід від Карпат по Кавказ скине з себе кайдани національної і політичної неволї.

Львів 6. мая 1914.

Др. Степан Баран.

Статут краєвий.

Закон

з дня яким змінюєть ся §§ 3, 4, 6, 10, 11, 12, 13, 17, 31, 35, 38, і 42 і доповнюєть ся постанови §§ 18 і 26 краєвого статута королівства Галичини і Володимирії з Великим Князівством Краківським і вводитьь ся нову виборчу ординацію.

За згодою с'їму мого королівства Галичини і Володимирії з Великим Князівством Краківським постановляю, як слїдує:

(Після проєкту)

Арт. I.

Постанови §§ 4, 10, 11, 12, 17, 31, 38 і 42 краєвого статута королівства Га-

Статут краєвий для Галичини оголошено ціс. патентом з 26 лютого 1861 В. з. д. ч. 20 і він буде обовязувати і на будуче зі змінами, ухваленими в соймі 14 лютого 1914 р.

личини і Володимирії з Великим Князівством Краківським, оголошеного цїсарським патентом з дня 26. лютого 1861 В. з. д. Ч. 20, та §. 3 сего статута в укладі зміненім законом з дня 18. марта 1900, В. з. кр. Ч. 41, §. 6 сего статута в укладі зміненім законом з 30. серпня 1899 В. з. кр. Ч. 109, §. 13 сего статута в укладі зміненім законом з дня 12. цвітня 1866 В. з. кр. Ч. 9 і §. 35 сего статута в укладі зміненім законом з дня 10. мая 1873 В. з. кр. Ч. 248 перестають обовязувати, а мають звучати, як слїдує:

Глава перша.

Про репрезентацию краєву взагалї.

§ 1.

Королївство Галичини і Володимирії разом з Великим Князівством Краківським буде репрезентоване в краєвих справах соймом краєвим.

§ 2.

Права прислугуючі репрезентації краєвій, які належить до круга її дїланя,

будуть виконувані або самим соймом або віділом краєвим.

(Після проєкту)

§ 3.

Краєвий сойм складаєть ся зі сліду-
чих членів:

а) з архієпископів обряду римо-католицького, греко-католицького і вірмено-католицького у Львові, князя єпископа обряду римо-католицького в Кракові, єпископів обряду римо-католицького і греко-католицького в Перемишли і єпископів обряду римо-католицького в Тарнові і греко-католицького в Станиславові. В разі опорожнення архієпископської або єпископської столиці, адміністратор єпархії є членом краєвого сойму;

б) з президента академії наук в Кракові;

в) з ректорів існуючих кожодчасно в краю університетів, а також з ректора львівської школи політехнічної;

г) з двіста п'ятнацяти вибраних послів, а се:

1. зі сорок п'яти послів з класи великої табулярної посілости земельної, вибраних управненими до вибору, котрі оплачують реальні податки у висоті і способом в §. 1. виб. орд. означені ;

2. зі сорок шістьох послів з цензової класи міст і місцевостей, наведених в табеляричнім додатку до виборчої ординації, вибраних управненими до вибору на основі особистої і податкової кваліфікації (§ 2. виб. орд) ;

3. з дванадцяти послів з загальної класи тих самих міст і місцевостей, вибраних на основі загального і рівного права голосованя (§ 5. виб. орд) ;

4. з п'яти послів з класи торговельних і промислових палат ;

5. з двох послів з класи промислових стоваришень міста Львова і міста Кракова, зорганізованих на основі закона з дня 5. лютого 1907 В. з. д. Ч. 26 ;

6. зі сто п'яти послів з класи сільських громад і прочих міст і місточок, вибраних на основі загального права голосованя з однократною плюральністю голосів, яка буде прислугувати особам

управненим до вибору на основі особистої і податкової кваліфікації (§ 7 виб. орд.).

Виборчі округи, означені в табеляричнім додатку до виборчої соймової ординації, містять із загалу посольських мандатів, призначених для виборців польської і руської народности, з окрема для виборців руської народности: в клясі великої земельної посеїлости 1 мандат, в цензовій клясі міст 6 мандатів, в загальній клясі міст 3 мандати, в клясі сільських громад і прочих міст і місточок 48 мандатів.

(Після проєкту)

§ 4.

Цісар іменує з круга краевого сойму для проводу в соймі краевого маршалка і двох його заступників, по однім з поміж членів сойму польської і руської народности.

§ 5.

Близші постанови що-до права вибирання і вибираемости, що-до розділу послів на виборчі округи, які мають бути утворені, а також що-до поступовання при ви-

борі, містять ся в виборчій законі для королівства Галичини і Володимирії разом з Краковом.

(Після проєкту)

§ 6.

Соймова періода, се є час, протягом якого функціонують краєвий маршалок, його заступники і вибрані члени краєвого сойму, триває шість літ, котрі числять ся від першого дня зібраня ся нововибраного сойму.

Довершений вибір посла до сойму не може бути виборцями відкликаний.

По упливі соймової періоди, а також в разі вчаснішого розв'язаня сойму, слідуєть загальні нові вибори.

В часі триваня соймової періоди належить приступити, о скільки виборча ординація (§ 44) инакше не постановляє, до доповняючих виборів, коли котрий з послів утратить право вибираємости, помре, зложить мандат або з якоїнебудь законної причини перестане бути членом сойму.

Бувші послы можуть бути на ново вибрані.

Урядники і публичні функціонарі, вибрані послами до краевого сойму не потребують відпустки до виконувания мандату.

§ 7.

Послам вибраним до сойму краевого не вільно приймати інструкції, ані також виконувати инакше права голосованя як лишень особисто.

§ 8.

Сойм краєвий має збирати ся в наслідок найвисшого скликаня з правила раз в році, а то в головнім місті Львові, коли цісар нічо иншого не постановить.

§ 9.

Послы мають на вступі до сойму краевого місто присяги зложити в руки маршалка краевого приречевє, що збержать цісареві вірність і послух, будуть придержувати ся законів і совісно сповняти свої обовязки.

(Після проєкту)

§ 10.

Краєвий маршалок відкриває скликаний цісарем сойм, проводить на його зібраннях та кермує нарадами; оголошує по укінченю чинностей закрите або передтим, на підстазі спеціяльного найвис. зарядження відложене або закрите сойму.

Цісар може розвязати сойм кожного часу, також підчас тривання звичайної соймової періоди, заряджуючи рівночасно нові вибори.

(Після проєкту)

§ 11.

Краєвий виділ є управляючим і виконуючим орґаном краєвої репрезентації і складається під проводом краєвого маршалка з вісьмох членів, вибраних з круга краєвого сойму.

Маршалок іменує своїми заступниками в краєвім виділі двох його членів, одного польської народности, другого руської народности.

(Після проєкту)

§ 12.

Одного члена краевого виділу вибирають послы з класи великої земельної посілости; одного члена вибирають послы з цензової класи і з загальної класи міст, та з класи торговельних і промислових палат і класи промислових стоваришень; одного члена вибирають послы з класи сільських громад і прочих міст і місточок, приналежні до польської народности; одного послы з сеїж класи, приналежні до руської народности; трех членів виділу вибирають всі послы, приналежні до польської народности, разом з вірилістами польської народности, одного всі послы приналежні до руської народности, разом з вірилістами руської народности.

Вибір трех членів виділу, якого мають довершити всі приналежні до польської народности послы разом з такимиже вірилістами, відбудеть ся одним виборчим актом, в яким кождий з поміж голосуючих віддасть голос на одну особу, а вибрані будуть сі три кандидати, які одержать зглядно найбільше число голосів. Колиби

однак в сїм актї виборчїм всї важні голо-
си впали на одного, або на двох канди-
датів, в такїм разї в ціли вибору бракую-
чих членів видїлу зарядить ся поновне
голосованє, при котрїм вибраними уважа-
ти-муть ся ті, на котрих впало зглядно
найбільше число голосів.

Всї инші вибори членів видїлу до-
конують ся беззглядною більшостю го-
лосуючих; коли при першїм виборчїм актї
ніхто не одержить такої більшости голо-
сів, належить приступити до тїснїйшого
вибору поміж сими двома особами, які
одержали найбільшу скількість голосів.

В разї рівности голосів рішає жереб.

(Після проєкту)

§ 13.

В спосіб, означений попередним па-
раграфом, вибираєть ся і заступників членів
краєвого видїлу.

Коли в часї, в якім сойм не є зібра-
ний, член краєвого видїлу помре, зреси-
гнє, або зазнасть перепони в веденю
справ видїлу, триваючої довшїй час, по-

кличе маршалок на його місце заступника, приналежного до тої самої народности.

В місце члена згідно заступника члена виділу, котрого постійно бракує, переведе сойм, як тільки збереть ся, новий вибір.

§ 14.

Урядоване членів виділу краєвого і їх заступників буде тревати так довго як урядоване сойму краєвого, який їх вибрав. Треває воно однак і по упливі періоди сойму краєвого, а також на слу-чай розв'язаня сойму краєвого єще доси, доки з нового сойму краєвого не буде установлений инший виділ.

Виступлене зі сойму краєвого потя-гає заразом з собою і виступлене з виділу краєвого.

§ 15.

Члени виділу краєвого є обов'язані осісти у Львові.

Вони удержують річно винагороду з краєвих фондів, якої висоту означить сойм краєвий.

Глава друга.

Про круг діланя репрезентації краєвої.

І. Круг діланя сойму краєвого.

§ 16.

Сойм краєвий є покликаний до співучасти при виконуваню законодавної власти в міру постанов цїсарь кого дипльому з дня 20. жовтня 1860 р. В. з. д. ч. 226.

(Після проєкту)

§ 17.

Проєкти законів в краєвих справах входять до сойму як правительственні предложєня, як предложєня видїлу краєвого, як внесєня соймових комісій, або як самостійні внесєня членів сойму.

До кожного краєвого закона потреба соймової ухвали і цїсарьської санкції.

Внесєня, які стремлять до виданя законів, котрим цїсар відмовить санкції, або котрі сойм відкине, не можуть прийти вдруге на ту саму сєсию.

§ 18.

За краєві справи узнаєть ся:

I. Всі розпорядження, які дотичать:

1. краєвої культури;
2. публичних будівель, підприйма-
них краєвим коштом;
3. добродійних заведень, дотованих
з краєвих фондів;
4. бюджету і складання краєвих ра-
хунків так

а) що до краєвих приходів заряду
майна належачого до краю, з податків на
краєві ціли і з ужиття краєвого кредиту, як

б) що до краєвих видатків звичай-
них і надзвичайних.

II. Близші розпорядження в границях
загальних законів що до

1. громадських справ;
2. церковних і шкільних справ;
3. доставки підвод, а також провідо-
ваня і кватерования війська. вкінци

III. розпорядження в інших предме-
тах, які дотичать добра краю і його по-
треб а окремими постановами переказаних
репрезентації краєвій.

§ 18 а).

Як справи краєвої культури узнаеться всі справи, яких предметом є рільнича і лісна продукція а також управа і уживане призначених для неї обшарів краю як: лісництво, ловецтво, риболовство, годівля худоби, охорона піль, зарядження в ціли нищення рільних і лісних шкідників, уживане вод, відпроваджене їх і охорона перед ними, меліорация, забудоване гірських потоків, регуляція і вигуп прав уживання лісів і пасовиск. Дальше належать до справ краєвої культури всілякі справи аграрного устрою, з окрема: постанови про свобідну подільність ґрунтів або про її ограничене, про рентові оселі, окремі постанови про поділ спадщин для селянських посіlostий і постанови про аграрні операції, як рівнож участь в урядженю рільничого кредиту, участь в організації рільничого і лісного звания як також в урядженю робітничих відносин і челяди в рільництві і лісництві.

(Після проєкту)

Арт. II.

Постанови § 18 краєвого статута, доповнені § 18 а) законом краєвим з дня 23. цвітня 1909 В. з. кр. Ч. 42 доповняється слідуючими постановами :

(Після проєкту)

§ 18 б).

Колиб двірські обшари, існуючі на основі краєвих законів з дня 12. серпня 1866 В. з. кр. Ч. 20 і з дня 21. марта 1888 В. з. кр. Ч. 41 мали в дорозі краєвого законодавства бути получені з місцевими громадами, тоді може се наступити лише на слідуючих основах :

1. Злучені з місцевими громадами двірські обшари не мають права до користаня з громадського добра. Громадським майном користувати ся мають вони право лише о стільки, о скільки се майно в цілости або в части служить цілям адміністрації громади, а не о скільки воно служить як жерело доходу. Супроти сего не можна потягати обшарів двірських до покриваня видатків, які випливають або

вяжуть ся з зарядом, удержанем, улїпшенем або розширенем громадського добра, а до видатків, які впливають або вяжуть ся з зарядом, удержанем або розширенем громадського майна не можна їх потягати, о скільки воно є жерелом доходу для громади. Рівнож не можна потягати двірських обшарів, злучених з громадською звязію, до опроцентованя або сплати громадських довгів, зятягнених перед злученем а відповідати-муть лише за такі довги, які будуть зятягнені по злученю з громадою на цілі предвиджені в безпосередно слїдуючїм уступі.

2. Злучені з місцевими громадами двірські обшари мають причинювати ся лише до всіх біжучих адміністрацийних видатків громадських, впливаючих з виконаня громадського закона з дня 12. серпня 1866 В. з. кр. Ч. 19, а також видатків накладаних на громаду на основі інших законів — о скільки двірський обшар не є законно обовязаний до безпосередної чинитьби на ту саму ціль — а се на основі рівного і загального накладаня рівної стоци додатків до всіх сих безпосередних

державних податків, оплачуваних в громаді, до котрих можна накласти громадські додатки.

До ухвалених громадською радою добровільних чинитьб, що лежать поза обов'язком громади, не можна приневолити двірського обшару.

3. Кождочасному властители злученого з громадою двірського обшару має бути порученим на його жадане виконувати цілої місцевої поліції на території двірського обшару. В такім разі двірський обшар буде оплачувати з припадаючої на него суми громадських додатків лише 80 прц. — се є о 20 процент менше, якби оплачував, колиби йому се виконане поліції не було поручене.

4. Репрезентантови двірського обшару прислугує вірильний голос в громадській репрезентації, коли двірський обшар оплачує принайменше 100 Кор. реальних податків.

5. Наложене громадських додатків понад 20 процент на покритє видатків, до яких по думці точки 2. двірський обшар

Львівська державна
наукова бібліотека

№ 1606510

має причинювати ся, підлягає затвердженню повітової репрезентації.

6. Коли властитель двірського обшару не є австрійським горожанином, має до виконування місцевої поліції і до участі в громадській репрезентації визначити заступника, який посідає вимоги жадані § 10 закона про двірські обшари з 12. серпня 1866 В. з. кр. Ч. 20.

7. Получене двірських обшарів з містами або з місточками може наступити лише на основі взаємного порозуміння.

8. Влучене двірського обшару до громади може наступити лише по думці постанов закона з дня 12 серпня 1866 В. з. кр. Ч. 20 в укладі новелі з дня 21 марта 1888 В. з. кр. Ч. 41.

(Після проєкту)

§ 18 в).

В разі зміни закона про повітову репрезентацію задержані будуть слідуєчі основи:

1. Організація їх має опирати ся на основі репрезентації інтересів.

2. Відношене числа членів з одної групи інтересів до загального числа членів повітової ради мусить бути унормоване сим способом, щоби в повітових радах, які числять більше як дві групи інтересів, число членів одної групи виносило найвище о одного менше як половина всіх членів повітової ради, а в повітових радах, які числять лише дві групи, число членів було між обі групи рівно розділене.

3. Активне виборче право з групи сільських громад обмежене буде до сих, котрі або з титулу оплачуваних безпосередних податків, підлягаючих громадським додаткам, або з титулу особистої кваліфікації на основі тепер обов'язуючого громадського закона, посідають активне право вибору до громадської ради. Управнені до вибору в сій групі інтересів будуть вибирати відповідне число виборців, котрі мають доконати вибору припадаючого на сю групу числа членів повітової ради. Наведеною висше постановою не пересуджуєть ся забезпечення національних меншостей.

§ 19.

Сойм краевий є покликаний

1. до нарад і ставлення внесень :

а) в предметі оголошених загальних законів і уряджень під зглядом їх окремішного впливу на добро краю, також

б) щоби видано такі державні закони і заведено такі урядження, яких вимагають потреби і добро краю,

2. що до предкладаня пропозицій у всіх предметах, що-до яких правительство засягає його ради.

§ 20.

Сойм краевий має старати ся о удержанє майна, яке дотичить станів (доместикального) не менше иншого майна краевого, яке після його походження або призначеня є власністю Галичини разом з Краковом, також о задержанє фондів і заведень, оснований і удержуваних коштом станів або краю.

Ухвали сойму краевого, які потягають за собою позбуте, сталє обтяженє або застав первісного майна, вимагають цісарського зізволеня.

§ 21.

Сойм краєвий заряджує домашикальним майном і справами, які відносять ся до кредиту і довгів краю, рівнож має старати ся о доповнене обовязків, які в тій справі має на собі край.

Він заряджує і шафує краєвим фондом і фондом освободження ґрунтів королівства Галичини і Володимирії разом з Краковом, заховуючи точно вказані правом ціли і призначеня згаданих фондів.

§ 22.

Сойм краєвий радить і ухвалює що до здобутя средств, потрібних йому до виконання його діяльности, яка відносить ся до краєвих цілий, майна, фондів і заведень краєвих, о скільки не вистарчають доходи з існуючого головного майна.

Він має право в тій ціли накладати і побирати до оєзпосередних цісарських податків аж до висоти десяти відсотків. Висші додатки до безпосередного податку або інші наложеня краєвих оплат вимагають цісарського зізволеня.

§ 23.

Діяльність сойму краєвого в справах громадських є означена законом громадським або власними статутами громадськими.

§ 24.

Окремі постанови рішають про співділяючий і наглядаючий вплив сойму краєвого в справах податкових, іменно що дотичить розкладу, побираня і доставки цісарських податків безпосередних.

§ 25.

Сойм краєвий рішає про системізоване стану осіб і платні урядників і слуг, яких має приділити ся виділови краєвому, або установити ся для поодиноких предметів адністраційних; він рішає про спосіб їх номінації і дисциплінарного поступованя з ними, про пенсії і заосмотреня, а також про основи інструкцій, які їм мають бути уділені в ціли виконуваня служби.

II. Круг діланя виділу краєвого.

§ 26.

Виділ краєвий виконує звичайні адміністративні чинности, які відносять ся до краєвого майна, краєвих фондів і заведень, а також кермує і контролює службу підвласних урядників і слуг.

Він здає звіт соймови краєвому так з повисших чинностей як і з переведеня виконаємих ухвал сойму і має брати під приготовляючі наради внесеня в краєвих справах для сойму краєвого, на його поручене або з власної спонуки.

(Після проєкту)

Арт. III.

Постанову § 26 краєвого статута доповняеть ся слідуючою постановою :

(Після проєкту)

§ 26 а)

В дорозі краєвого законодавства буде утворена для постійної фінансової контролі самоуправи краєва обрахункова палата.

§ 27.

Виділ краєвий виконує прислугуючі краєви або бувшим станам земським право

патронату і презентації, право пропонування або іменованя кандидатів на місця фундаційні або стипендії, а також прийма-ня їх до заведень і інститутів станових.

§ 28.

Виділ краєвий заступає репрезентацію краєву у всіх правних інтересах.

Грамоти, які має виставитися в імені репрезентації краєвої, будуть підписані маршалком краєвим і двома членами виділу і заосмотрені печаткою краєвою.

§ 29.

Крім сего виділ краєвий має виконувати також всі інші чинности дотеперішного виділу станів, о скільки їх не перенесеть ся на інші органи, або ухилить ся в наслідок змінених відносин.

§ 30.

Виділ краєвий має обдумати потрібні приготованя до відбуваня соймових засідань, а також постарати ся о льокалі і їх в відповіднім стані удержати і урядити для репрезентації краєвої і урядів та органів її прямо підвласних.

(Після проєкту).

§ 31.

Краєвий виділ провірює виборчі акти вибраних соймових послів, здає справу соймови і ставить відповідні внесеня. Про важність виборчих актів рішає сойм.

§ 32.

Близші постанови що до чинностей, які належать до виділу краєвого та що до способу їх залагоджуваня полишаєть ся інструкції, яку має видати сойм, а що дотичить впливу на громадські справи. як рівнож на справи податків цісарських, законам громадським і податковим.

Глава третя.

Про біг чинностей.

§ 33.

Сойм краєвий, зібраний в наслідок наступившого після стутута скликаня, має на засіданях трактувати і залагоджувати чинности, які належать до його круга діланя.

Маршалок заряджує, отвирає, і замикає засіданє.

§ 34.

Засіданя сойму краєвого є явні. Виїмково може мати місце засіданє довірочне, коли сего зажадає предсідатель або принайменше пять членів а по видаленю слухачів сойм за сим заявить ся.

(Після проєкту).

§ 35.

Справи входять під наради сойму :

а) або як правительственні предложєня, внесєні правительством на руки краєвого маршалка,

б) або як предложєня краєвого виділу,

в) або як внесєня членів сойму,

г) або вкінци як предложєня комісій, вибраних соймом з власного круга.

Самостійні внесєня членів сойму, які не відносять ся до якогось предложєня правительства, краєвого виділу або соймової комісії, мають бути складані письменно до маршалківської булави. Спо-

сіб їх трактованя в соймі означає соймовий регулямін.

Соймова ухвала, установляюча для виробленя певного обширнійшого законопроекту комісію, якої діяльність має тривати довше як одну соймову сесію, може бути постановлена лише більшістю двох третих частий голосів при звичайнім комплекті.

Комісія така радить лише в часі зібраня ся краевого сойму; закритє отже або відложеноє сойму завішує її чинности, аж до нового зібраня ся сойму в тій самій соймовій періоді.

З хвилею зібраня ся на ново сойму, підіймає комісія знова свої чинности і коли сойм инакше не рішить, веде дальше свою працю аж до її скінчення. В разі опорожнення місць в комісії належить їх обсадити на ново через доповнюючий вибір.

До установленя сталої комісії, котраб мала радити над певним предметом також і підчас відложеня або закритя соймової сесії в часі тої самої соймової періоди, потреба осібного краевого

закона, ухваленого більшістю двох третих частий голосів при комплеті двох третих частий всіх членів сойму.

З упливом шестилітної соймової періоди або також з хвилею розв'язання сойму устає чинність всіх комісій.

Краєвий маршалок виключить з піднарад внесення, відносячі ся до предметів, які не належать до круга діланя сойму.

Після проєкту)

§ 35 в).

Всі соймові комісії будуть вибрані тим способом, що членів комісії, припадаючих на Поляків, вибирають польські послы разом з вірилістами польської народности, а членів комісії, припадаючих на Русинів, вибирають руські послы разом з вірилістами руської народности, а се після відношеня числа членів сойму руської народности до загалу членів сойму

Близші постанови означить соймовий регулямін.

Після тих самих основ довершується виборів до краєвих інституцій, до ко-

трих прислугує соймови право вибираня своїх репрезентантів. Ся постанова не нарушує прав, застережених в сїм зглядї краєвому виділови та організаційних постанов кождої з сих інституцій.

§ 36.

Маршалок означить, в яким порядку предмети мають бути трактовані.

Правительственні предложеня, які впливають до сойму краєвого, мають бути перед всіми иншими предметами нарад трактовані і залагоджувані.

§ 37.

Намісник королівства Галичини і Володимирії разом з Великим Князівством Краківським або делеговані ним комісарі, мають право засідати в соймі краєвим і кожного часу забирати голос; в голосованю беруть тільки тоді участь, коли є членами сойму краєвого.

Маршалок краєвий має удати ся до дотичних зверхних властей, колиби при деяких розправах була потрібною або пожаданою присутність членів правитель-

стvenних властей в ціли уділеня відомостей і вияснень.

(Після проєкту)

§ 38.

До повзятя важної ухвали в соїмі потрібна є присутність більше як половини всіх членів сойму (§ 3. краєв. стат.) і згода беззглядної більшости присутних членів. В разі рівности голосів внесене, взяте під наради, упадає.

До повзятя важної ухвали в справі постанов краєвого статута, означаючих склад сойму (§ 3 статута) та постанов, відносячих ся до основ получения двірських обшарів з місцевими громадами (§ 18 б статута), потрібна є присутність що найменше сто вісімдесяти шести членів сойму і згода що найменше двох третих частий присутних членів.

До повзятя важної ухвали в справі зміни всіх інших постанов краєвого статута, та долученої до него виборчої ординації і табеляричного додатку до еєї ординації, потрібна є присутність при-

найменше трех четвертих частий всіх членів сойму і згода що найменше двох третих частий присутних членів.

§ 39.

Голосоване відбуваєть ся з правила устно, але може також відбути ся через піднесене або через нерушене ся з місця, коли предсідатель узнасть се за відповідне. Вибори або обсада будуть предпринимати ся при помочи карт голосованя.

§ 40.

Намісник має подати до найвисшого відома розправи, які відбувають ся в соймі краєвим, при долученю протоколів засідань.

Сойм краєвий буде рішати про се, в який спосіб має слідувати оголошене розправ, які відбувають ся.

§ 41.

Соймови краєвому не вільно зносити ся з репрезентациєю ніякого иншого коронного краю, энї також видавати опо-

віщень. Депутації не будуть допущені до збору сойму краєвого, а просьби може сойм тільки тоді прийняти, коли хтось з членів йому їх подасть.

Вислане депутації сойму краєвого до найвисшого двора може слідувати тільки за попереднім осягненем цісарського зіволеня.

(Після проєкту)

§ 42.

Краєвий виділ розглядає і полагоджує переказані собі чинности на колегіяльних нарадах.

До важности ухвали потрібна е присутність принайменше чотирех членів краєвого виділу і предсідателя.

Ухвали краєвого виділу западають беззглядною більшістю голосів.

Краєвий маршалок голосує лише в разі рівности голосів.

Маршалок здержить зиконане ухвали краєвого виділу, коли узнасть її противною загальному добру або істнующим законам. В такім разі предложить справу сейчас до найвисшого рішення на руки намісника.

§ 43.

Виділ краєвий може зносити ся тільки з соймом, з котрого вийшов, і видавати оголошеня тільки в справах адміністративних, йому переказаних.

Виділ краєвий не може привимати депутацій.

(Після проєкту)

Арт. IV.

Оголошена цісарським патентом з дня 26. лютого 1861, В. з. д. Ч. 20 виборча соймова ординация разом з її змінами, які наступили на основі пізнійших краєвих законів перестає обовязувати, а на її місце входить в жите долучена до сего закона виборча соймова ординация разом з табеляричним додатком.

(Після проєкту)

Арт. V.

Закон сей входить в жите з днем його обвіщеня.

(Після проєкту)

Арт. VI.

Виконанє сего закона поручаю мому міністрови внутрішних справ.

Додаток до статута Краєвого.

Закон

(з дня 17. січня 1874 В. з. кр. ч. 8)

для королівства Галичини і Володимирії з Великим Князівством Краківським, обіймаючий постанови на случай, коли посол соймовий підпаде судовом у засудови або коли остає в судовім слідстві.

За згодою сойму мого королівства Галичини і Володимирії з Великим Князівством Краківським, постановляю, як слідує:

§ 1.

Посол соймовий, котрий за чин каригідний підпаде засудови, потягаючому за собою нісля закону утрату права вибору і вибираемости до сойму, тратить тим самим право участі в соймі.

Підчас карного слідства не може він виконувати функції соймового члена, коли сойм по думці закона з дня 3. жовтня 1861 р. (В. з. д. ч. 98) не зажадає відрочення слідства і знесеня арешту, коли його заряджено.

§ 2.

Закон сей входить в жите з днем його оповіщення.

§ 3.

Виконане сего закона поручаю мому мінієтрови внутрішних справ і судівництва.

Посідане двох або більше табулярних дібр, від котрих річна належитість в обсязі податку ґрунтового і домового разом взята виносить найменше 200 К, управняє також до вибору.

Управнені до вибору, які мають табулярні добра в більше як в однім виборчій окрузі, виконують своє виборче право в сій виборчій окрузі, в котрім лежить їх найвисше оподатковане майно.

§ 2.

До вибору в цензовій класі міст управнена е кожда особа, яка в день розписання вибору посідає австрійське горожанство, не е по думці постанов §§ 14 і 15 сеї ординації від права вибору винята або виключена і належить до перших двох третих частий всіх членів громади, оплачуючих в ній найменше від року державний безпосередний податок від своєї реальности, від зарібкового підприємства або від доходу, списаних після висоти оплачуваних ними в громаді річних безпосередних податків, починаючи

ВИБОРЧА ОРДИНАЦІЯ СОЙМОВА.

1. Про виборче право і вибираємість, про виборчі округи і місця вибору та про розписанє виборів.

§ 1.

До вибору в класї великої земельної посїлости управнена є кожда особа, яка в день розписаня вибору посїдає австрійське горожанство, не є по думці постанов §§ 14 і 15 сеї ординації від права вибору винята або виключена і посїдає такі табулярні добра, від котрих річна належитість податкова в обязі державного податку ґрунтового і домового виносить принайменше 200 К, з чого найменше три четвєртї части мусять припасти на ґрунтовий податок.

від оплачуючого найвищий податок. Сі однак з поміж сплачуючих в громаді безпосередні податки, котрі є виборцями в клясї великої земельної посїлости, не будуть поміщені на сих списках. Коли кількох управнених оплачує рівні податкові квоти, старший літами має попереджати молодшого.

Особи управнені до вибору в сій клясї з титулу оплачування податків, виконують своє виборче право в сій громаді, в котрій оплачують сей податок, а коли оплачують його в кількох громадах, в сій громаді, в котрій в дни розписання вибору постійно мешкають, а в браку такого мешканя в сій громаді, в котрій хотять виконати своє виборче право.

До вибору в сій клясї міст управнені є без згляду на оплачуване податків також слїдуючі особи, коли в день розписання виборів посїдають австрійське горожанство, не є по думці постанов §§ 14 і 15 сеї ординації від права вибору виняті або виключені і скінчили 24-тий рік життя:

а) душпастирі і інші світські духовні християнських віроісповідань та настоятелі монастирів ;

б) старозавітні рабіни ;

в) урядники двору, держави, краю, повіта, громад, заведень і публичних фондів ;

г) офіцири (авдитори, військові лікарі, рахункові офіцири) в стані спочинку і в позаслужбовім стані ;

д) військові урядники так в чинній службі як і в стані спочинку або позаслужбовім ;

е) адвокати, нотарі, доктори, які одержали академічний степень на одному з університетів або в іншій висшій австрійській школі, магістри хірургії і фармації, дипломовані ветеринарі, які одержали диплом в одному з австрійських заведень, техніки, які покінчили науки на одній з австрійських висших технічних шкіл і там дипломований іспит або державні іспити з добрим успіхом зложили, нотаріяльні кандидати, які мають всі услівя законом приписані до одержання посади нотаря ;

ж) настоятелі, професори і учителі існуючих в громаді шкіл і інших публичних наукових заведень, а також приватних, о скільки посідають наукові кваліфікації для публичного заведеня тої самої категорії.

Особи управнені до голосованя з титулу особистої кваліфікації від а) до ж) посідають право вибору лише в сій громаді, в котрій в день розписаня виборів постійно мешкають.

Особи, котрі в день розписаня виборів посідають почетне горожанство одного з міст цензової кляси, а з иншого титулу не мають виборчого права в нїодній виборчій клясі, мають його в сїм місті, якого є почетними горожанами. Коли вони є почетними горожанами кількох міст, в такім разі виконують право вибору в сїм місті, в котрім хотять.

§ 3.

Право вибору в клясі великої земельної посілости і в цензовій клясі міст

прислугує також сим, які не мають власності, даліше співосідачам нерухимости або підприємства, жінкам, та правничим особам (повітам, громадам, корпораціям, стоваришенням, інституціям, фундаціям, фондам, спілкам, і т. д.). Держава і край не мають виборчого права.

Се право виконувати однак будуть :

а) за невласновільні особи їх правні заступники ;

б) за правничу особу ся особа, котра по думці постанов законна або існуючих для неї правил є покликана до репрезентування її на зверх ;

г) за співосідачів нерухимостей або підприємств назначений ними повновласник.

§ 4.

Жінки, управнені до голосовання в якійнебудь класі, можуть голосувати особисто або через повновласників.

В клясі великої земельної посїлости кождий виборець може голосувати також через повновласника.

Повновласником може бути лише мущина, котрий скінчив 24. рік життя і посїдає право вибору в сїй виборчій клясі, в котрій має се право його властедавець, без згляду на виборчий округ.

Нїхто не може голосувати більше як раз за повновластю.

§ 5.

До вибору в загальній клясі міста в клясі сїльських громад і прочих міст і місточок управнених є кождий мущина, який в день розписаня вибору посїдає австрійське горожанство, не є подумці постанов §§ 14 і 15 сеї ординації від права вибору винятій або виключений, скінчив 24 рік життя, а в громаді (на двірськїм обшарі), в котрій право вибору має бути виконане, в день розписаня вибору найменше від року мешкає.

Коли певні частини громади (місцевості, мійські округи, ділянки міста) приділені є до різних виборчих округів, в сїм разі управнений до вибору виконує своє виборче право в сїй частині громади, в якій мешкає в часі розписання вибору.

Особини, які мешкають на двірськїм обшарі, невлучені до громадської звязи, виконують під тими самими услів'ями виборче право в сїй громаді, з якою двірський обшар творить одну місцевість. Коли би не заходила ся останна обставина, то намісництво визначає місцеву громаду, в якій мешканці двірського обшару мають виконувати право вибору.

Коли управнений до вибору в день розписання вибору має бодай від року більше як одно мешканє, виконує право вибору там, де в часі розписання вибору повнить публичний уряд, зглядно там, де має осїдок своїх заводових чинностей, а колиб забракло і сеї критерії, там, де має свій головний осїдок в краю.

Колиб і в сїм згляді заходив сумнів, управнений вибирає сам громаду замещ-

каня, в якій хоче виконувати своє виборче право.

§ 6.

За місце замешканя виборця вважається се місце, в яким осїв з очевидним або з обставин впливаючим наміром постійного оселеня ся, чи се добровільно, чи також на основі наложеного постановою закона обовязку.

Як довго хто в певній місцевости має місце замешканя, так довго його часова в ній неприсутність не перериває часу замешканя, вимаганого до виборчого управненя.

§ 7.

В клясі великої земельної посїлости, в округах Ч. 18, 29, 30, 33 цензової кляси міст і в клясі торговельних і промислових палат виборець голосує на стільки послів, скільки на його виборчий округ припадає, у всіх інших клясах виборчих і в не-наведених висше округах виборчих цен-

зової класи міст кожний виборець голосує на одного посла, евентуально також на його заступника (§ 44), хочби на виборчий округ припадало двох послів.

Кожний виборець має з правила лише один голос.

В класі однак сільських громад і прочих міст і місточок посідають підвійний голос (що числить ся за два голоси), сі виборці, котрі належать до перших двох третих частий всіх виборців, оплачуючих в громаді і на двірськім обшарі принайменше від року безпосередний податок від своєї реальности, від зарібкового підприємства або від доходу, списаних після висоти оплачуваних ними в громаді і на двірськім обшарі, становлячим з громадою одну місцевість, річних безпосередних податків, починаючи від оплачуючого найвисший податок. Сі однак з поміж оплачуючих в громаді і на двірськім обшарі безпосередні податки, котрі є виборцями в класі великої посілости земельної або в цензовій або в загальній класі міст, не будуть поміщені на сих списках.

Крім сего посідають підвійний голос сі виборці, котрі належать до осіб наведених в третім уступі § 2 сеї ординації, хочби зі згляду на оплачуваний податок не мали подвійного голосу.

Коли кількох оподаткованих оплачує рівні податкові квоти, старший роками має попереджувати молодшого.

§ 8.

З посідаючих активне право вибору осіб голосують в округах Ч. 17, опісля 41 до 46 включно лише сі правничі особи, які мають національний руський характер своєю природою або статутом означений, а також сі, котрих вписаня на виборчу лісту дотичного округа зажадають чинники покликані до заступства правничої особи на зверх важною ухвалою, та фізичні особи руської народности, вилучені з інших округів тої самої виборчої кляси.

В округах Ч. 56, 57 і 58 загальної кляси міст, та в окрузі Ч. 154 кляси сільських громад і прочих міст і місточок ма-

ють виборче право лише сі особи, які є руської народности, вилучені з інших округів тої самої кляси.

В округах Ч. 147 до 153 включно кляси сільських громад і прочих міст і місточок мають виборче право сі особи, які є польської народности, вилучені з інших округів тої самої кляси.

Табеляричний додаток до сеї ординації виборчої вказує крім сего судові повіти, зглядно громади, в котрих польські виборці зглядно руські мають бути вилучені з одного виборчого округа а прилучені до иншого одно або двомандатового виборчого округа.

Виборці в громадах поданих в VII главі табеляричного додатку, не належачі ні до польської ні до руської народности, можуть в спосіб для реклямації предвиджений (§§. 21, 22) домагати ся вилученя з виборчого округа одної і перенесеня до округа виборчого другої народности і вписаня до дотичної виборчої лісти.

§ 9.

Особи управнені до вибору в класі великої земельної посілости не мають права вибору в інших класах.

Особи, управнені до вибору в ценовій класі міст мають се право також в загальній класі міст, о скільки посідають услівя наведені в § 5, але не мають його в класі сільських громад і прочих міст і місточок.

Кождий виборець може виконувати свое право вибору лише в однім окрузі тої самої класи.

§ 10.

В ціли вибору посла творять управнені до вибору в кождім виборчім окрузі кождої виборчої класи одно виборче тіло.

Виборчі округи є усталені в табеляричнім додатку, долученім до сеї ординації.

Сей поділ округів не нарушує прав міст, які прислугують їм доси по думці

закону про повітову репрезентацію. Міста отже, які доси для себе окремо вибирали посла на сойм краевий а до котрих після долученого табеляричного виказу приділено села і місточка, будуть і дальше вибирали самостійно членів ради повітової по думці § 5 виборчої ординації для повітових рад.

§ 11.

О скільки в табеляричнім додатку, долученім до сеї ординації, є бесіда про політичні або судові повіти, належить розуміти сі повіти в тих розмірах, які вони мають в часі входу сего закону в жите.

Постанови повисшого уступа мають анальогічне примінене також і до громад (частий громад).

§ 12.

Місцями вибору в клясі великої земельної посілости є міста, наведені при

кожнім окрузі в табеляричнім додатку до сеї ординації.

Місцем вибору в цензовій клясі і з загальній клясі міст та в клясі сільських громад і прочих міст і місточок є кожда місцева громада і кожда в табеляричнім додатку до сеї ординації окремо названа часть громади (міцевість, міський округ, дільниця міста).

Місцева громада, яка після останної переписи населеня, має разом з двірським обшаром менше як 500 мешканців, не вчисляючи осіб, які є в чинній військовій службі, може бути зарядженем намісництва получена з одною з найблизше положених і під комунікаційним зглядом найдогіднійше получених громад того самого виборчого округа для утвореня збірних місць вибору.

О скільки однак виборці з тої самої громади і двірського обшару зі згляду на свою народність належать до різних виборчих округів тої самої виборчої кляси, а в сій громаді і на двірським обшарі, після останної переписи населеня нема

250 мешканців, які за свою розговірну мову подали польську зглядно руську мову, то виборці сі можуть бути зарядженем намісництва прилучені до одної з найблизше положених громад того самого виборчого округу для утвореня збірних місць вибору.

Видані в сім згляді зарядження належить оповістити в старостві прибитем на урядовій таблиці, а також способом в місци практикованим в дотичних громадах, рівночасно з розписанем вибору.

§ 13.

Послом може бути вибраний кождий мущина, який найменше від трех літ посідає австрійське горожанство, скінчив 30 рік життя, по думці постанов §§ 14 і 15 сеї ординації від права вибору не є винятый або виключений і в одній з виборчих кляс в краю управнений є до вибору посла на сойм.

Заступники послів, які в округах Ч. 31, 32, 34 і 100 до 113 включно ма-

ють бути вибрані, мусять посідати ті самі услівя вибираемости.

§ 14.

В постійній чинній службі остаючі офіцери, військові духовні, ґажисти без службового степеня, а також особи, приналежні до стану рядових оружної сили а зглядно до жандармерії — разом з сими, що є на часовій відпустці — є виняті від вибираемости, а винявши клясу великої земельної посілости, також від права вибору.

В клясі великої земельної посілости можуть особи, означені в першім уступі, голосувати лише через повновласників.

Військові урядники, остаючі в постійній чинній службі, є виняті від вибираемости, посідають однак активне право виборче.

Впрочім не можуть особи відбуваючі в день вибору переходово чинну військову службу, виконувати свого права голосованя в нїодній виборчій клясі.

§ 15.

Від права вибору і вибираемости є виключені:

1. Всі особи, які остають під вітцівською властю, опікою чи курателею, з виїмкою допущеною в § 3. сеї ординації що до права вибору.

2. Ті, котрі побирають заосмотрене як убогі із публичних або громадських фондів, або побирали сі заосмотреня в році безпосередно вибір попереджаючим, або взагалі користують ся публичною добродійністю.

Одначе заосмотренем для бідних анї ділами публичної добродійности не треба з огляду на виборче право уважати: підмог із каси для недужих, рент побираних з причини нещасних пригод, рент для старців або калік, підмог побираних членами родини осіб покликаних до чинної військової служби, безплатного удержаня в публичних шпиталях, звільненя від шкільної оплати, обділеня науковими середниками, підмог на образоване в якійнебудь

формі, як також запомог з причини нещастя.

3. Особи, до яких майна відкрито конкурс, аж до покінчення сегож, а коли упалим довжником є купець, аж до відзисканя в друге здібности до прав, означених в § 246 конкурсової ординації з дня 25. грудня 1868, В. з. д. Ч. 1 з 1869 року.

4. Особи, які були засуджені на кару за злочин або за переступ крадіжки, спроневірення, участі в них, обману, зведеництва (§§ 460, 461, 463, 464, 512 карн. зак.), за каригідні вчинки, означені в § 1 закона з дня 28. мая 1881, В. з. д. Ч. 47, і в § 1. закона з дня 25. мая 1883, В. з. д. Ч. 78, або також за переступ §§ 1, 2, 3, 4 і 5 перед-послідний уступ закона з дня 24. мая 1885, В. з. д. Ч. 89.

Сей наслідок засуду устає при злочинах, вичислених в § 6, ч. 1 аж до 10 закона з дня 15. падолиста 1867, В. з. д. Ч. 131, з кінцем кари, при инших злочинах з упливом десятиох літ, коли винуватий був засуджений бодай на пятилітну кару, а впрочім з упливом пятиох літ, при наве-

дених в горі прочих карних вчинках, по впливі трех лїт від скінчення кари.

5. Особи, які були засуджені на кару за провину після §§ 66, 67, 68 і 69 закона про військову службу з дня 5. липня 1912 В. з. д. Ч. 128, на час трех лїт від скінчення кари.

6. Особи, які зістали судово засуджені на кару за провину проти карно-правних постанов для охорони свободи при виборах, коли сего вчинку допустили ся при виборах до палати послів державної ради або до соймів, а се відповідно до постанов закона з дня 26. січня 1907 В. з. д. Ч. 18.

7. Особи, поставлені під поліційний нагляд або віддані до заведеня примусової праці, аж до впливу трех лїт по скінченню поліційного нагляду зглядно по випущеню з заведеня примусової праці.

8. Особи, яким суд відняв вітцівську власть над їх дїтьми, поки дїти остають під чужою опікою, а в кождім случаю на час трех лїт по судовім зарядженю.

9. Особи, які за п'янство або налогове п'янчене були більше ніж двічі засуджені на кару арешту на основі загального карного закона або закона з дня 19. липня 1877 В. з. д. Ч. 67 або інших законних постанов, які ще будуть видані, на час трех літ від скінчення кари.

§ 16.

Намісник визначає день вибору послів в виборчих місцях, вказаних сею ординацією. Для виборів з цензової кляси міст, з загальної кляси міст, а також з кляси сільських громад і прочих міст і місточок, визначає намісник [рівночасно також день евентуальних тіснійших виборів.

Дні виборів при загальних виборах мають бути визначені сим способом, щоби наперед вибрала послів кляса сільських громад і прочих міст і місточок, опісля загальна кляса міст, до ній цензова кляса міст, відтак торговельні і промислові палати та промислові стоваришеня, а вкінці кляса великої земельної посілости.

Для кожної виборчої класи має бути визначений той сам день на вибори і той сам день на евентуальні тісніші вибори; лише в класі сільських громад і прочих міст і місточок намісник може визначити для виборів та для евентуальних тіснійших виборів більше виборчих днів.

Дні виборів мають бути так визначені, щоби всі потрібні чинности приготовляючі могли бути передтим покінчені.

§ 17.

Розписане загальних виборів належить оголосити в урядовім краєвім дневнику та плякатами у всіх громадах (двірських обшарах) і виборчих місцях в краю.

Розписане поодиноких доповняючих виборів належить оголосити в урядовім краєвім дневнику, а доповняючих виборів з цензової класи міст, з загальної класи міст, та з класи сільських громад і прочих міст і місточок, крім сего також плякатами в громадах (двірських обшарах) і в виборчих місцях сего виборчого округу, в котрім вибір має відбутися.

День оголошення в урядовім дневнику вважається ся днем розписання виборів.

По думці § 20 закона з дня 26. січня 1907 В. з. д. Ч. 18 видасть намісництво оповіщене про карні постанови для охорони свободи виборів і зборів.

Зверхности громадські і начальства двірських обшарів є обовязані висше наведені оповіщення оголосити через їх вивішене.

II. Про переведене виборів в округах цензової кляси і загальної кляси міст та кляси сільських громад і прочих міст і місточок.

§ 18.

Управнене до вибору усталюється ся писанем до виборчої лісти.

§ 19.

Управнених до вибору з кожної громади і з кожної виборчої кляси разом з

управненими до вибору входячого евен-туально в рахунок по думці § 5, уступ 3, двірського обшару впише начальник громади (посадник) в поазбучнім порядку в окремі листи (виборчі листи), подаючи їх імена, назвиска, зване і мешкане.

В виборчих листах для вибору з кляси с лських громад і прочих міст і місточок подасть крім сего начальник громади в дотичній рубриці, чи вписаному виборцеві прислугує один голос, чи також подвійний голос (§ 7 уступ 3 і 4).

Коли управнені до вибору з одной громади вибирають в ріжних виборчих округах, то для каждой части громади, приділеної до певного виборчого округа, належить уложити окрему виборчу листу в поазбучнім порядку. Так само, коли виборча чинність в обязі одной громади має відбувати ся в кількох виборчих льокалях, до яких виборці є приділені після територіяльної принадлежности (§ 25, уступ 4), листу виборців належить зладити для каждой з дотичних територіяльних областей громади поокремо в поазбучнім порядку.

Коли управнені до вибору в громаді належать до різних зі згляду на їх народність виборчих округів, то належить зладити в громаді окремі виборчі листи для виборців приналежних до кожного з сих округів.

Коли управнені до вибору з кількох громад вибирають в однім збірнім виборчій місці (§ 12 уступ 3 і 4), то підставу виборчих чинностей мають становити виборчі листи поодиноких місцевих громад, впорядковані чергою по собі як частинні листи, без зладжування із них загальної листи.

При укладаню виборчих лист впишуть до них начальники громад з уряду сі всі особи, яких управнене є їм відоме або з помочию певних даних може бути ствержене.

При укладаню виборчих лист для виборців виділених зі згляду на їх народність, треба брати за підставу останну загальну перепись населеня і рубрику розговорної мови.

Виборчі листи належить зладити бодай у двох примірниках.

§ 20.

По зладженю виборчої листи, предложить начальник громади оба примірники зверхному староству, а в столичнім місті Львові намісництву. Для міст Кракова визначує намісництво управителя політичної власти, котрому поручено провірене виборчих лист як також рішене реклямації; сему предложить президент міста виборчу листу.

Разом з виборчою листою для виборців з цензової кляси міст, як і для виборців з кляси сільських громад і прочих міст і місточок предложить начальник громади приналежній політичній власти також сей спис осіб і оплачуваних ними безпосередних податків, на основі якого обчислено, котрим із сих осіб прислугує право вибору в цензовій клясі міст по думці § 2, уступ 1 сеї ординації, зглядно право подвійного голосу в клясі сільських громад і прочих міст і місточок по думці § 7, уступ 3.

Політична власть спростує з уряду помічені неправильности в виборчій листі

і один примірник спростованої листи зверне начальникови громади.

Проти доконаного з уряду спростовання виборчої листи, можна виступити лише в дорозі реклямації.

Начальник громади виложить листу через чотирнайцять днів в урядовім льокалі громади, що дня в часі політичною властю означенім і публично оповістити ся маючим, для свобідного перегляду і подасть се виложене виборчої листи до публичного відома при рівночаснім визначеню чотирнайцять-дневного реклямаційного реченця, який має числити ся від дня оповіщення, наводячи заразом постанови § 21 сеї ординації, які відносять ся до способу вношеня реклямацій і рекурсів. Коли управнені до вибору з одної громади вибирають в різних виборчих округах (§ 19 уступ 3, перше речене), виборчі листи належить виложити в обсязі дотичних виборчих округів. — Разом з виборчою листю для вибору з кляси ценової міст, як і для вибору з кляси сільських громад і прочих міст і місточок виложить начальник громади для свобідного

перегляду також спис, про котрий є бе-
сіда в другім уступі сего параґрафу.

Право перегляду виборчої листи
управнює також до робленя при нагоді
сего перегляду записок з сеї листи.

В громадах, які мають до 5000 вклю-
чно мешканців, мусить виборча листа бути
виложена до перегляду кожного дня бо-
дай пять годин. В громадах понад 5000
мешканців виборча листа має бути ви-
ложена вісім годин; крім сего нале-
жить вчас відбити виборчу листу в до-
статочній скількості і з почином рекля-
маційного реченця видати кождому на
жадане відбитку за зворотом коштів, які
випадають на зладжене одного примірника.

Хто жадає виданя йому такої відбит-
ки виборчої листи, має про се сповістити
устно або письменно начальника громади
протягом вісьмох днів по розписаню ви-
бору; заява сего роду зобовязує жадаю-
чого відібрати замовлену листу і запла-
тити кошти її зладження, які припадають
за зладжені примірники.

Зголошень, які наспіють по тім часі, не належить узгляднювати.

Протягом дальших вісьмох днів треба зложити у начальника громади 50% приблизних коштів зладження, в протинім случаю зголошене е безуспішне.

При відборі належить заплатити решту коштів, котрі на случай невідобраня листи зголошуючим можна стягнути також дорогою політичної ексекуції.

Під тими самими услівями треба видавати на жадаве кождому також евен-туальні додатки до виборчої листи.

§ 21.

Реклямації проти виборчої листи можна вносити :

1. з приводу вписаня неуправнених до вибору ;

2. з приводу не вписаня управнених до вибору ;

3. з приводу признаня виборцям з кляси сільських громад і прочих міст

і місточок голосу, який числить ся за два, замість голосу, який числить ся за один ;

4. з приводу не признання виборцям з сеї-ж кляси голосу, який числить ся за два, а лише голосу, який числить ся за один ;

5. в громадах, в яких виборці належать до виборчих округів, ріжних зі згляду на їх народність, о перенесене з листи одного округа до листи другого округа.

Реклямації з причин наведених під 1, 2, 3 і 4, може вносити кождий виборець, який е вписаний в виборчих листах дотичного округа ; реклямації з причин наведених під 5 може вносити кождий виборець поміщений на одній з виборчих лист обох округів, про котрі ходить.

Інтересований може реклямувати свое виборче право, хоча на виборчих листах дотичного округа не зістав поміщений ; до жаданя перенесеня виборця в листи одного округа на листу другого, після т. 5, управнений е виключно сам виборець, о скільки реклямація опираеть

ся на твердженю, що впис розговірною мови поданий при останній переписи є незгідний з дійсним станом рiчи зглядної о скiльки опираєть ся на постановi помещеній в послiднiм уступi § 8 виборчої орди, нації.

Реклямації належить вносити в кождiм поодинокiм случаю з окрема. Хто жадає вичеркнення особи в листi вписаної, має навести факти, якi виказують, що ся особа в дотичнiм виборчiм окрузi не має права вибору.

Хто жадає вписання особи в листi невписаної, має представити докази, якi виказують, що ся особа в дотичнiм виборчiм окрузi має право голосовання.

Коли рекламуючий домагає ся перенесення його з листи одного округа до листи другого пiсля т. 5, то має навести i виказати факти, якi основуєть його твердження про його народнiсть на приписанiм до сеї цiли формуляри.

Сего рода рекламації третих осiб належить вiдкинути, коли впис рекламованого до виборчої листи, згоджуєть ся що

до розговірної мови з вислідом останньої переписи населення.

Реклямації належить подавати у начальника громади усно або письменно.

§ 22.

На підставі внесених в означенім реченці реклямацій, зладить начальник громади виказ реклямованих осіб, до котрого належить втягнути окремо :

1. особи, що до котрих зажадано вицеркнення їх з виборчої листи (§ 21, точка 1).

2. особи, що до котрих зажадано признання їм права голосу, який числить ся за один, а не за два (§ 21 точка 3).

3. особи, що до котрих зажадано додаткового вписання їх до виборчої листи (§ 21, точка 2).

4. особи, для котрих зажадано признання їм права голосу, який числить ся за два а не за один (§ 21, точка 4).

5. особи, що до котрих зажадано перенесення їх з листи одного національного округу на листу другого (§ 21 точка 5).

Виказ реклямованих осіб виложить начальник громади найпізнійше третого дня по упливі реклямаційного реченця в місцях, вказаних в § 20 уступ 5 до свобідного перегляду через три дні і оповістить се публично. Протягом сих трех днів вільно інтересованим особам (§ 21 уступ 2 і 3) вносити оборони зглядно спротиви проти реклямацій.

Особам, що до котрих внесено реклямації з причин висше під 1 і 2 наведених, має начальник громади на їх жадане протягом висше поданих трех днів дати змогу поінформованя ся про мотиви сих реклямацій.

Оборони і спротиви належить вносити у начальника громади устно або письменно.

Внесені реклямації предложить начальник громади до рішення означеній в § 20, уступ 1, політичній власти, долучаючи до поодиноких реклямацій внесені оборони і спротиви.

Проти рішення реклямації староством може сей, що вніс реклямацію, як і сей, до котрого особи видане рішення

відносить ся, внести протягом трех днів відклик до намістництва через старство.

Рішеня намістництва є в кождім случаю остаточне.

Реклямації і відклики, які внесено по упливі реченця належить відкинути як спізнені.

В разі узгляднення рекламації переведе означена в § 20, уступ 1, політична власть спростоване виборчої листи способом рішеню відповідаючим.

Коли власть рішить, що особа, що до котрої внесено рекламу, зі згляду на свою народність не належить до сего виборчого округа, на котрого листі зістала поміщена, то поручаючи вичеркнене її з сеї листи, зарядить рівночасно вписане її на виборчу листу виборчого округа, до котрого приналежить з титулу своєї народности.

Зрештою починаючи від хвилі виложеня виборчої листи (§ 20, уступ четвертий), належить приступити до спростованя виборчої листи лише о стільки, о скільки є обовязком політичної власти аж до

часу на три дні перед реченцем вибору, вичеркнуті з виборчої листи єї вписані на ній особи, що до котрих утрата австрійського горожанства, або обставина, узасаднююча по думці §§ 14 і 15 сеї ординації виняте або виключене від управління до вибору, доперва пізнійше наступила або вийшла на яву.

Доконані політичною властю спростованя виборчої листи, належить подати до відома начальникови громади для спростованя також примірника сеї листи, який находить ся в громадськім уряді.

Найпізнійше вісім днів перед вибором предложить знова начальник громади находячу ся у него виборчу листу політичній власті, яка провірить, чи заряджені в часі реклямаційного поступованя спростованя виборчої листи зістали переведені, отже чи оба примірники виборчої листи згоджують ся з собою. В противнім разі спростує власть оба примірники згідно зі собою.

Один примірник виборчої листи належить доручити виборчому комісареві.

Коли знайдеться потреба спростовання виборчої листи на основі реклямаційного рішення вже по її відданню виборчому комісареві, то власть повідомить про се сейчас начальника громади місця вибору і виборчого комісаря. Начальник громади спростує листу в присутности виборчого комісаря, долучаючи до неї припоручене властью, заряджуюче спростоване.

§ 23.

Як тільки по рішенню реклямації спростується виборчу листу, видасть означена в § 20, уступ 1, властива для місця вибору політична власть виборцям легітимацийні карти до вибору послів. Коли громади, які належать до різних політичних повітів, зістануть получені у збірні виборчі місця (§ 12, уступ 3 і 4) то виборчі листи сих громад слідує по замкненню реклямаційного поступовання переслати в ціли виготовлення легітимацийних карт до політичної властью, властивої для місця вибору.

Легітимацийні карти мають містити в собі порядкове число дотичної виборчої листи, місце, день і годину, коли розпочнеться виборча чинність, як також годину, о якій віддача голосів має скінчити ся, імя, назвиско і мешкане управненого до вибору, число послів, на котрих має право голосувати, вкінци в сих случаях, в яких голос числить ся подвійно (§ 7, уступ 3 і 4), і в котрих крім посла вибираєть ся також його заступника, засначене сих обставин.

На відворотній стороні легітимацийної карти належить помістити важнійші постанови закона з дня 26. січня 1907 В. з. д. Ч. 18.

У містах із власним статутом можна припоручити виготовлене легітимацийних карт президентови міста.

Виборцям треба доручити легітимацийні карти до їх помешкань; доручене можна припоручити начальникови громади.

Власть, котра виготовляє легітимацийні карти, зарядить через оголошене

способом в місци практикованим візване виборців, щоби в случаях, в яких з якої-небудь причини не доручено їм легітимацийних карт найдалше на 24 годин перед днем вибору, відобрали їх особисто в місци означенім в оповіщеню.

В місце затраченої легітимацийної карти видасть власть, покликана до першого їх виготовлення, управненому на його жадане дуплікат легітимацийної карти, навіть в самім дни вибору.

§ 24.

До доконання вибору послів належить видати виборцям разом з легітимацийними картами карти голосованя, які мусять бути заосмотрені урядовою печаткою політичної власти, означеної в § 20, 1-ий уступ, зглядно § 23, 1-ий уступ, або громадської власти (§ 23, 4 уступ), яка виставляє легітимацийні карти, і які кромі сего мають містити замітку, що кожду иншу не з уряду видану карту голосованя буде уважати ся неважною.

На карті голосованя належить подати, на кілька послів виборець має право голосувати, та чи виборець має голосувати лише на посла, чи також на його заступника. Коли виборцєви прислугує подвійний голос (§ 7, уступ 3 і 4), то ся обставина має бути означена в середині карти голосованя та зверху в такий спосіб, щоби по зложеню карти було се видне.

Карти голосованя, потрібні для доконзання тіснійшого вибору видає виборчий комісар, о скільки їх передтим власть, покликана до першого виготовлення, не доручила виборцям иншим способом.

В місце затрачених або не придатних до ужитя карт голосованя, видасть на жадане управнених до вибору висше згадана власть, зглядно в день вибору і тіснійшого вибору виборчий комісар, инші карти голосованя.

Час треваня віддачі голосів треба так визначити, щоби виборцям по всякій змозі було забезпечене виконанє права вибору.

§ 25.

Провід у виборчій чинности, яка має відбуватися ся в присутности виборчого комісаря, належить припоручити зложеній з виборців виборчій комісії, яка складається ся із сімох, а в громадах, числячих менше як 1000 мешканців із п'ятьох членів.

З правила належить настановити одну виборчу комісію в кождім місци вибору кожного виборчого округу.

Колиб в яким місци вибору, покликані до віддачі голосу управнені до вибору, належали до різних національних виборчих округів (§ 19, уступ 4), тоді належить утворити в місцевости вибору для управнених до вибору кожного виборчого округу окрему виборчу комісію. В такім случаю слідує перевести виборчу чинність поокремо для кожного виборчого округу що до місця або що до часу.

Де з огляду на територіяльну розлогість або на число населеня булоби се вказаним, може політична власть, якій громада безпосередно підлягає, зарядити

в поодиноких місцевих громадах або місцевостях утворене кількох виборчих комісій серед цілої області громади або місцевости. В громадах, які числять в дотичній виборчій клясі більше як 1000 виборців, належить утворити для кожних 1000 виборців окрему комісію. Приділене виборців до поодиноких виборчих комісій має при тім відбувати ся після поазбучної черги або також після територіяльної приналежности; такі зарядженя належить оголосити в громаді у властивім часі, в спосіб там практикований. Приділене після територіяльної приналежности (§ 19, уступ 3) має наступити перед зладженем виборчих лист, а приділене в поазбучній черзі в кождім разі перед виготовленем легітимацийних карт.

Для кожної виборчої комісії постаєть ся громада місця вибору о відповідний льокаль разом з потрібними знарядами і приладами до писаня для виборчої комісії.

§ 26.

Виборчого комісаря визначить для міста Львова намісництво, а для вибо-

рів, які мають відбутися поза округом столичного міста краю се староство, в якого повіті лежить місце вибору або якому намісництво визначене виборчого комісара припоручить.

Уряд виборчого комісара є, незалежно від постанов, обов'язуючих публичних урядників, почетним урядом, який прийняти є обов'язаний кожний, хто в виборчій місці є до вибору управнених.

Кожній виборчій комісії приділить виборчий комісар протоколянта, який буде вести протокол про хід виборчої чинности і вписувати в ній усі важні події, котрі зайшли підчас виборчої чинности, а з'особна рішення ухвалені виборчою комісією.

§ 27.

Репрезентация громадська місця вибору і виборчий комісар визначають по трех, зглядно по двох членів виборчої комісії і по двох заступників членів комісії з круга управнених до вибору в місці вибору і дотичнім виборчим округі.

В громадах мішаних під національним зглядом, а приналежних до одного

з двомандатових округів класи сільських громад і прочих міст і місточок, обов'язаний є виборчий комісар старати ся про се, щоби по можности обі народности в виборчій комісії були заступлені.

Визначених вказаним в горі способом шістьох зглядно чотирох членів (заступників) вибирає безглядною більшістю голосів сего, зглядно пятого члена виборчої комісії, який у місци вибору і дотичнім виборчим колі мусить мати право вибору.

Колиби не осягнено такої більшости голосів також і при другім голосованю, то сего члена визначить виборчий комісар

§ 28.

Члени виборчої комісії вибирають з поміж себе зглядною більшістю голосів предсідателя.

В разі рівности голосів рішає жереб, який витягне виборчий комісар.

§ 29.

До постановлення ухвали і уконституованя ся виборчої комісії потрібна є присутність найменше чотирех членів.

Ухвали виборчої комісії западають зглядною більшістю голосів без огляду на число голосуючих.

Предсе́датель виборчої комісії голо-сує лише в разі рівності голосів і рішає в такім разі своїм голосом.

§ 30.

Про допущенє до віддачі голосу або про важність відданих голосів рішає виборча комісія лише в слідуючих случаях:

а) коли при віддачі голосів повстає узасаднений сумнів що до тотожності зголошуючої ся з легітимаційною картою особи, з управненою до вибору особою, для котрої виставлено легітимаційну карту;

б) коли заходить сумнів що до важности або неважности поодиноких відданих голосів або

в) коли при виборчій чинности піднесено заміт проти управління до вибору особи, вписаної у виборчу листу.

Заміти по думці уступів а) і в) можуть підносити не лише виборчий комі-

сар і члени виборчої комісії, але також і виборці, сї послѣдні устно або письменно, і то лише так довго, поки особа, якої управнене до вибору заквестионовано, не віддала еще голосу, а в случаю згаданім під в), лише о стільки, о скільки хтось твердить, що ся особа від часу усталеня виборчої листи утратила австрійське горожанство, або з причин передвиджених в §§ 14 і 15 сеї ординації утратила виборче право.

Рішене виборчої комісії мусить наступити в кождім поодинокім случаю перед дальшим веденєм виборчої чинности.

Від сего рішення не ма відклику.

§ 31.

Виборчий комісар удержує супокій і лад підчас виборчої чинности і доглядає над точним приміненєм постанов виборчої ординації. — Не має також допустити, щоби виборча комісія переступила свій круг діланя.

З'окрема спротивить ся комісар рішеню виборчої комісії, запавшому проти закона, та зажадає вписаня кожного такого спротиву до виборчого протоколу.

§ 32.

Видані виборцям легітимацийні карти належить уважати за зазив, без ніякого дальшого запрошення, до явлення ся в означенім на картах дни та у визначеній там годині, щоби взяти участь в виборах.

Тільки виборцям, котрі посідають легітимацийну карту, дозволений є для віддачі голосу вступ до виборчого льокалю; по відданю голосу мають сейчас опустити виборчий льокаль. О скільки се до переведеня без перепон вибору видасть ся потрібним, належить виборців впускати у виборчий льокаль в обмеженім числі, не менше однак як по трех. Таке заряджене може видати повітова політична власть або виборчий комісар.

На бажане виборчих партій, належить до виборчого акту з поміж управнених до вибору дібрати двох до п'ятих — в більших містах до десятих — мужів довіря, які мають право бути присутними при виборчій акті в спеціальних комісіях аж до оголошеня вислїду обчисленя голосів, а мусять бути управнені до ви-

бору в дотичнім окрузі і виборчим місци.

Сих мужів довіря подадуть поіменно найпізнійше до п'ятиох днів перед вибором убігаючі ся о вибір партії до відома повітової політичнї власти місця вибору (президента міста), яка визначить остаточно відповідне число з поміж вказаних, беручи під увагу по змозі всі еспираючі ся партії.

Що до допущеня мужів довіря до чинности головної виборчої комісії мають примінене постанови третого і четвертого устуца.

Мужі довіря є лише сьвідками виборчої чинности і кромі прислугуючого виборцям по думці § 30 буква а) і в) права вношеня замітів, не мають ніякого дальшого впливу на хід виборчої чинности, вільно їм однак підчас виборчого акту робити собі записки.

В часі виборчої чинности є заборонене у виборчим льокалі, як також в будинку, де сей льокаль находить ся, та недалеко будинку в окрузі, який визначить повітова політична власть, виголошувати промови до виборців, як рівнож

в який не будь инший спосіб агітувати. Виборчий льокаль треба так уладити, щоби виборці могли свобідно входити і виходити.

Округ, в яким заборонені є промови до виборців, як і всілякі инші виборчі агітації, означає повітова політична власть, і оголошує се в місци вибору з увагою, що переступлене сего заказу підлягає карі по думці міністерияльного розпорядження з дня 30. вересня 1857 В. з. д. Ч. 198.

Перед розпочатем виборчої чинности зарядить виборчий комісар, щоби один примірник висше згаданого оголошення прибито в виднім місци на будинку, в яким находить ся виборчий льокаль.

§. 33.

В день вибору, о назначеній годині та на назначенім до сего місци починаеть ся виборча чинність уконституованем виборчої комісії, яка відбере виборчу листу та приготовані викази голосованя і листи обчисленя голосів.

Колиб задля браку законних услівій виборча комісія не могла уконституовати

ся, або коли би по уконституованю ся комісії наслідком відходу членів (заступників) нестало комплекту (§ 29, перший уступ), тоді чинности виборчої комісії обійме виборчий комісар і виконує їх аж до їх закінчення.

§. 34.

Голосоване відбуваєть ся картами голосованя.

При виборі вільно уживати лише карт голосованя, виданих властю, та заосмотрених її печаткою, під неважністю голосу.

Назвиска кандидатів на картах голосованя можуть бути написані, друковані або нечаткою витискані, а не наклеювані.

§ 35.

Безпосередно перед розпочатем голосованя виборча комісія пересвідчить ся в присутности мужів довіря, о скільки вони є присутні, чи урна, призначена на карти голосованя, є порожня.

Голосоване починаєть ся сим, що члени виборчої комісії віддають свої голоси. Відтак віддають голоси виборці.

Кожий виборець має, віддаючи голос, показати свою легітимацийну карту, яку належить йому звернути по перегляді.

Особи, котрі віддають голос, треба записувати по імені і назвику в виказ голосованя, якого один примірник веде протоколянт, а другий один з членів виборчої комісії. Рівночасно треба зазначити в виборчій листі, що виборець віддав голос.

§ 36.

При голосованю відбирає председатель виборчої комісії від кожного виборця зложену карту голосованя, вкладає кожду з окрема, не розкладаючи її, до виборчої урни і сторожить над тим, щоби замість одної не віддано більше карт голосованя, а замість карти з голосом, який числить ся за один, не віддано карти з голосом, який числить ся за два.

§ 37.

Голосованє, котре вже почало ся, з правила не може бути перерване.

Віддачу голосів треба скінчити о означеній годині. Одначе від віддачі голосів не вільно виключати сих виборців, які ще перед впливом назначеної години замкнення голосованя явили ся до вибору в виборчим льокалі, в ждальві, назначеній комісією для виборців, або безпосередно перед виборчим льокалем. Річю передовсім виборчого комісаря є уважати, щоби сї особи не були виключені від виконаня виборчого права.

Коли зайдуть обставини, котрі перешкаджають розпочатю, дальшому ходови або покінченю виборчої чинности, тс виборча комісія може за згодю виборчого комісаря відложити або продовжити виборчу чинність до слідуючого дня.

Всяке відложене або продовжене треба вчас оповістити способом в місци практикованим.

Коли розпочала ся вже віддача голосів, то виборча комісія і виборчий комісар мають опечатати виборчі акти і виборчу урну із поміщеними в ній картами голосованя та переховати їх аж до дальшого ходу виборчої чинности.

§ 38.

По закінченню голосовання, яке оголосить предсідатель виборчої комісії, треба замкнути виборчий льокаль, в яким мають остати лише виборчий комісар і члени виборчої комісії разом з протоколянттом і мужами довіря (§ 32, уступ 3).

Перед розпочатем обчислення голосів перемішує предсідатель виборчої комісії карти голосовання в виборчій урні, відтак винимає їх і числить. Опісля один з членів виборчої комісії розвиває кожду карту з'окрема і оглянувши її, подає иншим членам комісії, щоби оглянули її.

При виборі з кляси сільських громад і прочих міст і місточок, треба окремо почислити карти з голосом, які числить ся за два, а окремо карти з голосом, які числить ся за один (§ 36) і голоси поодинокі як також подвійні окремо записати в листі обчислення голосів.

Два члени виборчої комісії мають вести кождий з'окрема що до осіб, які одержали голоси поодинокі або подвійні, листу обчислення голосів, до якої вписує ся кождого, хто одержить голос на посла

поодинокий або подвійний по імени й назвиську, а побіч сего назвиська дописуєть ся число 1, при другім, упавшім на него голосі поодинокім або подвійнім, число 2, при третім число 3, і т. д. В ціли ствердження вислїду голосованя треба число записаних подвійних голосів через два помножити. Обі сї листи обчисленя голосів мусять годити ся вповні з собою і мають її підписати всі члени комісії та виборчий комісар. Сума поодиноких і подвійних відданих на кожного кандидата голосів мусить бути записана в протоколі також буквами.

Постанови попередного уступа обовязують також при виборі заступників (§ 44), при чімодначе голоси маєть ся так числити, що голоси, віддані на одну особу, зчислює ся разом лише о стільки, о скільки ся особа одержала голоси на заступника того самого посла. Тому належить в листі обчисленя голосів на заступників навести побіч імени і назвиська вибраного імя і назвисько сего, чийм заступником його вибираєть ся (заступник для Н. Н.).

§ 39.

Голоси, які впали на особу, котра після §§ 14 і 15 сеї ординації є вилучена або виключена від вибираемости, голоси, віддані услівно або голоси, до яких додано для се-го, котрий має бути вибраним порученя, вкінци голоси, з яких годі виразно дійти особу, яку ними вказано, є неважні, та не буде дочислювати ся їх до відданих голосів.

До числа відданих голосів не треба вчисляти порожних карток голосованя та карток, які містять лише неважні голоси.

В виборчих округах, в яких має вибирати ся також заступників, не належить числити карток голосованя гласячих не на посла, а лише на заступника.

Коли карта голосованя містить більше імен і назвиск ніж виборець має вибирати послів (заступників), належить узгляднити лише імена і назвиска поміщені на початку на карті голосованя.

§ 40.

По скінченю чинности належить замкнути списаний про неї протокол, а члени виборчої комісії, виборчий ко

місар і протоколянт мають його підписати, рівно як і виказ голосованя, а опісля разом з виборчою листом, виказом голосованя і підписаними листами обчисленя голосів, з картами голосованя, так важними як і сими, що їх признано неважними, спільно опечатати та по уміщеню на тім написи, вказуючої зміст, передати виборчому комісареви.

Вислід обчисленя голосів має предсідатель виборчої комісії оповістити по відчиненю опять виборчого льокалю.

Коли вибір посла зістав сею виборчою чинністю вже довершений, має виборчий комісар переслати виборчий акт до намісництва; колиб віддача голосів для одного і того самого вибору відбувала ся в більше ніж одним виборчим зборі, виборчому комісареви, настановленому для головної виборчої комісії.

Коли не всі члени виборчої комісії підпишуть виборчі акти, треба причину сего навести в виборчим протоколі.

§ 41.

В сих случаях, в яких віддача голосів для одного й того самого вибору

посла відбувається в більше ніж одним виборчим зборі, зіставлення загального вислідку з усіх місць голосовання довершить головна виборча комісія, яка в тій цілі має відібрати від установленого для головної виборчої комісії виборчого комісара виборчі акти, які йому надіслали поодинокі виборчі комісарі.

Комісара для головної виборчої комісії визначає наведена в § 26, уступ 1, власть і вона визначає також день і годину зібрання ся сеї комісії.

Коли виборчий округ цензової кляси міст або загальної кляси міст складається з кількох міст згідно місцевостей, збирається головна комісія виборча в місци поданім в табеляричнім додатку на першім місци виборчого округу; в округах виборчих кляси сільських громад і прочих міст і місточок збирається головна комісія виборча в осідку повітового суду згідно в осідку на першім місци поданого суду повітового, з виїмкою тих округів, в котрих в табеляричнім додатку в визначене инше місце для головної виборчої комісії.

Головна виборча комісія збирається в присутності виборчого комісара і складається із сімох членів (чотирех заступників), з яких по трох членів (і по двох заступників) визначає з поміж управнених до вибору в сім місци і в сім виборчим окрузі репрезентация громадська осідка головної виборчої комісії та виборчий комісар; семого члена вибирається, або іменується після постанов § 27. Предсідателя головної виборчої комісії вибирають з поміж себе члени комісії зглядною більшістю голосів. В разі рівности голосів рішає жереб, який витягне виборчий комісар (§ 28).

Членів виборчої комісії, які припорученим було ведене вибору в місци головної виборчої комісії, можна визначити також на членів головної виборчої комісії.

Колиб на случай недостачі законних услівій, головна виборча комісія не могла уконституовати ся, або колиб по уконституованю ся комісії наслідком відходу членів (заступників) нестало комплекту (§ 29, уступ 1), тоді її чинности обійме виборчий комісар (§ 33, уступ 2).

В часі обчислювання вислідів вибору, мають приступ до льокалю сеї комісії лише виборчий комісар, члени головної виборчої комісії, протоколянт і мужі довіря.

Головна виборча комісія має зіставити разом висліди виборчих чинностей, усталені поодинокими виборчими комісіями, не запускаючи ся в ніяку провірку урядових чинностей сих комісій.

По обчисленю загального вислїду вибору замикаєть ся списаний про него протокол; члени виборчої комісії, виборчий комісар і протоколянт підпишуть його і разом з виборчими актами, наспівшими від поодиноких виборчих комісарів, опечатають, а опісля по заосмотреню написю, вказуючою зміст, передадуть виборчому комісареві, який перешле всі акти намісництву.

Предсїдатель головної виборчої комісії оповіщує вислід вибору по відчиненю комісійного льокалю.

§ 42.

Коли в виборчїм окрузї вибираєть ся тільки одного посла, то вибраним уважаєть

ся сего, хто одержав більше ніж половину всіх відданих важних голосів.

Коли не осягнено такої абсолютної більшости голосів, приступаєть ся до тіснійшого вибору.

При тіснійшім виборі мають виборці обмежити ся лише до сих двох осіб, які при попереднім виборчим актї одержали найбільше голосів.

Коли в виборчим окрузі вибираєть ся кількох послів, а кождий виборець голосувати має на тільки послів, кілько на округ припадає (§ 7, уступ 1), то вибраними уважаєть ся сих, на котрих гласить більше ніж половина всіх важно відданих карт голосованя; колиб знов вимагане число голосів дістало більше кандидатів як послів на дотичний округ припадає, то вибраними уважаєть ся сих з поміж тих кандидатів, котрі розмірно найбільше голосів дістали. В разі рівности голосів рішає жереб, витягнений предсідателем виборчої комісії. Коли натомість менше число кандидатів дістало вимагане число голосів, як послів на округ припадає, то для ви-

бору бракуючого числа послів, заряджується тїснійшій вибір.

При сїм тїснійшим виборі мають обмежити ся виборці до сих лише осіб, що по вибранім при головнім виборі послі, зглядно послах, найбільше голосів одержали. Число осіб, які мають прийти до тїснійшого вибору буде два рази так велике, як число послів, які мають бути ще вибрані.

В разї рівности голосів рішає витягнений предсідателем виборчої комісії жереб, хто має прийти до тїснійшого вибору.

Кождий голос, який упаде при тїснійшим виборі на кандидата, до сего вибору по думці вище наведених постанов непокликаного, є неважний.

Вибраними вважається ся сих, котрі одержали найбільше число голосів.

Коли при тїснійшим виборі всі віддані важні голоси є рівно розділені поміж особи, які входять до вибору, тоді витягнений предсідателем виборчої комісії жереб рішає, кого з них має уважати ся вибраним.

§ 43.

В виборчих округах, на котрі припадає двох послів, а кождий виборець має голосувати лише на одного посла, вибір довершується, коли два кандидати, які одержали зглядно найбільше число голосів, мають разом понад 70 проц, а кождий з них більше як 30 проц. всіх відданих важних голосів. В такім разі є вибрані сі два кандидати.

Колиб двох кандидатів не одержало сеї скількості голосів, належить приступити до тіснійшого вибору.

Колиб однак при першім виборі всі важні голоси поділили ся поміж двох кандидатів, тоді сих двох кандидатів належить уважати вибраними, хочаб відношене голосів не відповідало вимогам першого уступу.

Тіснійший вибір відбуваєть ся поміж сими трема особами, котрі при першім виборчим акті одержали найбільше голосів, при чім вибраними уважати належить сі дві особи, на які паде найбільше голосів.

В разі рівности голосів рішає жереб, витягнений председателем виборчої ко-

місії, хто має прийти до тіснійшого вибору.

Кожний голос, котрий при тіснійшим виборі упаде на особу, яка не належить до сего вибору, є неважний.

Коли при тіснійшим виборі всі віддані важні голоси є рівномірно поділені поміж всі три особи, які входять до вибору, тоді витягнений председателем виборчої комісії жереб, рішає, котрі із них мають бути узнані вибраними.

Колиб при першим зглядно при тіснійшим виборі всі голоси упали на одного кандидата, сего належить уважати вибраним, а намісник зарядить безпроволочно доповняючий вибір на другого посла на основі тої самої виборчої листи, при котрім виборі належить примінити постанову § 42.

§ 44.

У всіх сих виборчих округах, на які припадає двох послів, а кожний виборець має голосувати лише на одного посла (§ 43), вибираєть ся разом заступників.

Вибір довершується ся при помочи тої самої карти голосованя, котрою виборець віддає голос на посла, а се сим способом, що кождий виборець напише на своїй карті голосованя крім імени і назвиска сеї особи, яку вибирає послом, в другій рубриці карти голосованя також ще імя і назвиско другої особи, яку вибирає заступником. Вибір заступника довершується в сїм виборчїм акті, в яким доконано вибору посла.

При виборі заступника числить ся лише голоси, які находять ся на важних картах голосованя, відданих на вибраного посла. Вибраним заступником уважати належить сего, хто сим способом одержав зглядно найбільше голосів. Коли при рішаючїм виборчїм акті дві або більше осіб одержало однакову скількість голосів, рішає між ними жереб, витягнений председателем комісії, котру з сих осіб належить уважати вибраним заступником.

Заступник входить до сойму в сїм разї, коли опорожнить ся мандат сего посла, якого заступником його вибрано. Одне колиб оба посольські мандати у вибор-

чим окрузі рівночасно опорожнили ся, належить для обох зарядити нові вибори.

Коли заступник утратить праро вибираемости, помре або зрече ся своєї функції як заступник, тоді в разі опорожнення дотичного посольського мандату не належить його обсаджувати аж до часу зарядження загальних нових виборів, зглядно аж до опорожнення другого мандату, Так само належить поступити, коли заступник, який ввійшов до сойму, з якоїнебудь причини перестане бути членом сойму.

§ 45.

Управнені до вибору, які при головнім виборчим актї не голосували, не є з сеї причини виключені від виконання права голосованя при тіснійшій виборі.

Коли зайде потреба тіснійшого вибору, то виборчий комісар, зглядно коли вибір відбував ся в кількох виборчих місцях або виборчих зборах, виборчий комісар головної виборчої комісії зарядить тіснійший зибір.

§ 46.

Намістник по перегляді виборчих актів над сланих йому по думці §§ 40 і 41

виготовить і звелить доручити кожному вибраному послови, а в случаю, передвидже-нім в § 44 в разі опорожнення посольського мандату, дотичному заступникови, о скільки посідає услівя вибираемости, постановлені § 13 сеї ординації, виборчий сертифікат, який вибраного управнює до входу в склад сойму.

Коли з причини недостачі якого з потрібних законних услівій вибираемости, відкажеть ся видачі виборчого сертифікату, новий вибір буде можна зарядити лише тоді, коли сойм дотичний вибір уневажнить.

Виборчі акти належить переслати краєвому виділови.

Щоки сойм не уневажнить вибору посла, який має виборчий сертифікат, або заступника, який ввійшов до сойму (§ 44), доти засідає він в соймі і має право виконування мандату.

Коли вибір посла або заступника, якому відказано видачі виборчого сертифікату, признасть ся важним, має його краєвий маршалок візвати до входу в склад сойму.

§ 47.

Коли та сама особа буде вибрана послом в двох або більше виборчих округах, то найпізнійше до п'ятих днів після уконститування ся нововибраного сойму, а в разі доповняючого вибору, після відкриття найближшої соймової сесії, має заявити, котрий вибір приймає. Коли в с'їм реченци не заявить, рішає льосованє, довершене краєвим маршалком на явнім засіданю сойму, з котрого виборчого округа має мандат задержати. Для виборчого мандату, який опорожнив ся, належить розписати новий вибір.

Коли однак в дотичнім виборчим окрузі вибрано по думці постанов § 44 заступника посла, то примінені будуть постанови передпоследного і последного уступу сего параґрафу.

§ 48.

Коли протягом дев'ятидесятих днів по виборі посла буде заряджений доповняючий вибір в місце сего посла, то належить сей вибір перевести на основі

виборчих лист, ужитих при попереднім виборі, о скільки вибору посла не уневажнено саме з причини неточности сих лист.

III. Про переведенє виборів з торговельних і промислових палат.

§ 49.

Рівночасно з розписанем виборів візве намісник письменно торговельні і промислові палати в Кракові, Львові і Бродах, щоби в означенім виборчім дни довершили вибору посла зглядно послів.

§ 50.

Вибір відбуваєть ся способом приписаним для вибору президента торговельної і промислової палати в присутности виборчого комісаря, якого назначить намісник.

При виборі з торговельної і промислової палати в Кракові і у Львові, кождий голосуючий буде голосувати на двох послів і будуть примінені постанови § 42 сеї виборчої ординації.

§ 51.

Протокол з переведеного вибору пропозити виборчий комісар намісникови для виготовлення виборчого сертифікату і переслання актів краєвому віділови (§ 46).

IV. Про переведенє виборів з класи промислових стоваришень міста Львова і міста Кракова.

§ 52.

Кляса промислових стоваришень обнимає існуючі у Львові і в Кракові стоваришення рукодільних промислів узнаних такими по думці § 1. промислового закона, та концесіонованих промислів, наведених в § 15, бук. 1, однак лише наведених там промислів витворчих, іменно: друкарні, літографії, мідеритні, сталеритні, дереворитні з виключенем торговлі витворами сих галузей промислу, дальше обнимає стоваришення промислів наведених в сїм §-і під бук 6, 7, 10, 17, 18 і 20 промислового закона, вкінци промислу наведеного в мін. розп з дня 25. марта 1883, В. з. д. Ч. 41.

§ 53.

Вибір посла в сій клясі відбуваєть ся за посредством делегатів (вибраних виборців). До вибору делегатів є управнені всі члени наведених стоваришень, котрі в день розписаня соймових виборів посідають австрійське горожанство, скінчили 24 рік життя, не є по думці постанов §§ 14 і 15 сеї ординації виняті або виключені від права вибору до сойму або по думці постанов § 118 промислового закона та постанов дотичних статутів стоваришення від участі в глосованю і від вибираємости в стоваришеню.

В стоваришеннях, яких округ розтягаєть ся поза територію міста Львова : бо Кракова, мають право вибору делегатів лише члени, котрі мають осідок промислу в осідку стоваришення.

Кожде стоваришене вибирає одного делегата на 10 членів стоваришення, число делегатів одного стоваришення не може однак бути менше від двох ані більше від п'ятих. Делегатом може бути лише виборець з дотичного стоваришення, який має по думці § 13 пасивне право вибору.

§ 54.

Рівночасно з розписанем виборів візве намісник письменно президентів міст Львова і Кракова до переведеня вибору делегатів промислових стоваришень, управнених по думці сего закона до вибору посла. Президент міста візве старшини управнених до вибору посла промислових стоваришень, щоби зладили і предложили магістратови спис членів стоваришеня посідаючих право вибору делегатів, зарядить виложене сего спису в магістратї через 8 днів в визначити ся маючих годинах до перегляду та вношеня реклямації.

Колиб старшина стоваришеня не предложила спису управнених до вибору членів в визначенім часї, зарядить магістрат зладжене спису виборців з уряду.

Виложене спису виборців і реченець вношеня реклямації оголосить президент міста прибитем на таблиці оголошень в магістратї і повідомить про се старшину стоваришеня. До вношеня рекляма-

ції на вписанє управнених зглядно ви-
черкненє вписаних управнени є лише чле-
ни дотичного стоваришеня. Реклямації
полагоджує президент міста і його рішенє
є остаточне.

§. 55.

По правосильности листи виборців
означить магістрат число припадаючих на
стоваришенє делегатів, визначить день, го-
дину і місце їх вибору і реченець сей та
число делегатів оголосить способом висше
наведеним. Вибір делегатів відбуваєть ся в
присутности виборчого комісаря, якого
визначить президент з круга урядників
магістрату а провід в виборчій акті веде
комісія, зложена з п'ятих управнених
до вибору членів, з котрих трох вибира-
ють виборці а двох покликає виборчий
комісар. Кождий виборець голосує на тіль-
ко делегатів, кілько на дотичне стовари-
шенє припадає.

По доконаню вибору делегатів пре-
зидент міста сконстатує легальність ви-
борчого акту, а коли не зайде потреба
нового вибору, який в данім разі належить

зарядити сейчас з поданем причин, без права відклику від такого зарядження до вищих властей, зарядить вписане вибраних у виборчу листу і предложить її в двох примірниках намісництву разом з виборчими актами. Ся листа має бути зладжена в поазбучнім порядку з поданем імен, назвиск і осідку промислу виборців, та назви стоваришеня, котре їх вибрало. Намісництво може в разі ствердження не-легальности зарядити новий вибір делегатів і відповідно до його висліду листу справити. По справленю листи зглядно по ствердженю її легальности зверне намісництво оба примірники президентови, який виставить і доручить поодиноким виборцям легітимацийні карти і карти голосованя.

§. 56.

Провід у виборчим актї, який має відбути ся в присутности виборчого комісаря, визначеного намісництвом, поручаєть ся комісії, зложеної з п'ятьох управнених до вибору членів, з котрих трех вибирають виборці, а двох покликують виборчий

комісар. Коли знайде потреба тіснійшого вибору, то вибір сей буде переведений безпосередно по оголошенню висліду першого виборчого акту.

§. 57.

Позасим знайдуть анольогічне примінене при виборі делегатів і при виборі посла з сеї кляси постанови §§ 23, 24, 26, 28 до 40 включно, 42, 45 до 48 включно, сеї ординації.

V. Про переведене виборів в округах кляси великої земельної посілости.

§ 58.

Постанови II. розділу сеї ординації будуть примінені також при виборах в округах кляси великої земельної посілости, однак з слідуячими змінами.

§ 59.

Виборчу листу для кожного виборчого округа кляси великої земельної посілости зладжує намісництво і оповіщує

через поміщене в урядовім краєвім дневнику з визначенем чотирнайцятьдневного реклямаційного реченця, який числить ся від дня оповіщення.

Тим самим способом намісництво по упливі реклямаційного реченця оповістить виказ реклямованих осіб (§ 22, т. 1, 3 і 5), визначаючи осьмидневний реченець, який числить ся від дня оповіщення, в якім вільно інтересованим особам вносити оборони зглядно спротиви. Особам, котрих вичеркнення з виборчої листи зажадано, вільно, зголошуючи в визначенім вище реченци внесене оборони та подаючи докладно свою адресу і дотичний поchtовий уряд, просити намісництво, о подане мотивів реклямації. Намісництво сповняючи сю просьбу, визначить для доповнення зголошеної оборони виводами непереступимий п'ятидневний реченець, який буде числити ся від дня надходу письма намісництва до вказаного почтового уряду.

§ 60.

Властю покликаною до прийняття реклямацій, оборон і спротивів, та їх рішення в намісництво,

§ 61.

По спростованю виборчої листи відповідно до рішення внесених в приписанім часі реклямацій, перешле намісництво спростований примірник листи староствам в виборчих місцях, які виготовлять і доручать виборцям легітимацийні карти і карти голосованя (§§ 23 і 24).

Управненим до вибору в виборчій клясї великої земельної посїлости, які мешкають в краю, належить переслати легітимацийні карти; управнених до вибору, які мешкають поза границями краю, належить візвати оголошенем в урядовім краєвім дневнику, щоби відобрали легітимацийні карти в старостві місяця вибору.

§ 62.

Виборчих комісарів для кожної виборчої комісії визначає намісник.

Виборча комісія для кожного виборчого округа в великій земельній посїлости складаєть ся з пяти членів з поміж управнених до вибору, з котрих трех вибирають виборці а двох покликуює виборчий комісар.

§ 63.

Коли знайде потреба тіснійшого вибору, то вибір сей буде переведений безпосередно по оголошенню висліду першого виборчого акту.

Табеляричний додаток до виборчої соймової ординації.

I. Кляса великої земельної посілости.

а) Виборчі округи з вилученем руських виборців, зложені з політичних повітів :

Число виборчого
округа

Число послів, котрих
маєть ся вибрати

1. Краків, Хшанів, Подгуже, Величка,
Бохня, Бжеско, Вадовичі, Бяла,
Освенцім, Живець, Мислиничі, мі-
сце вибору Краків	6

2. Тарнів, Домброва, Мілець, Пільзно, Ропчиці, Ясло, з кольбушівського повіту судовий повіт Кольбушова, місце вибору Тарнів 3
3. Новий Санч, Грибів, Г'орлиці, Лиманоза, Новий Торг, місце вибору Новий Санч 3
4. Ряшів, Стрижів, Тарнобжег, Ніско, Ланьцут, Переворск, з кольбушівського повіту судовий повіт: Соколів, місце вибору Ряшів 2
5. Перемишль, Ярослав, Мостиска, Яворів, місце вибору Перемишль . 3
6. Сянік, Коросно, Березів, Добромиль, Лісько, місце вибору Сянік 3
7. Самбір, Старий Самбір, Турка, Дрогобич, Рудки, місце вибору Самбір 3
8. Львів, Городок Ягайлонський, місце вибору Львів 1
9. Стрий, Сколе, Жидачів, Долина, Калусь, місце вибору Стрий 2
10. Бережани, Підгайці, Бібрка, Перемишляни, Рогатин, місце вибору Бережани 3

11.	Жовква, Рава руська, Чесанів, Сокаль, місце вибору Жовква	3
12.	Золочів, Камінка струмилова, Радехів, Броди, Зборів, місце вибору Золочів	3
13.	Тернопіль, Збараж, Скалат, Тереховля, місце вибору Тернопіль	3
14.	Чортків, Гусятин, Борщів, Заліщики, з бучацького повіту судові повіти: Бучач і Монастирська, місце вибору Чортків	3
15.	Станиславів, Богородчани, Надвірна, Товмач, з бучацького повіту судовий повіт: Потік золотий, місце вибору Станиславів	2
16.	Коломия, Печеніжин, Городенка, Косів, Снятин, місце вибору Коломия	2
17.	б) Виборчий округ утворений для руських виборців, вилучених з повисших повітів:	
	місце вибору Львів	1

II. Цензова кляса міст.

а) Виборчі округи, зложені з громад:		
18.	Краків з вилученем дільниць Людвинів і Плашів	6

19.	Подгуже і дільниці міста Кракова
Людвинів і Плашів	1
20.	Осьвенцім, Величка, Живець	1
21.	Бяла, Липник	1
22.	Тарнів — часть східна	1
23.	Тарнів — часть західна	1

Демаркаційна лінія, яка ділить в м. Тарнові виборчий округ східний Ч. 22. від західного Ч. 23. веде від північної границі міста помежи ґрунтовими парцелями 195, 191, 196, 197, 198, 199 а ґрунтовими парцелями 188, 190, 189, 183 гр. кат. Тарнів, опісля осію пільної дороги гр. парц. 362/2 гром. кат. Тарнів, аж до місця, де перетинаєть ся з осію улиці Князя Йосифа, дальше осію улиці Князя Йосифа аж до місця, де перетинаєть ся з осію улиці Бродзінського, осію улиці Бродзінського аж до місця, де перетинаєть ся з осію улиці Валової, осію улиці Валової аж до місця, де перетинаєть ся з осію улиці Баштової, осію улиці Баштової, аж

до місця, де перетинається з осію
улиці Капітульної, осію
улиці Капітульної аж до місця, де перети-
нається з осію
улиці Пекарської,
осію
улиці Пекарської до Ринку,
перекутнею Ринку з виділенням
Ратуша до західного округа аж
до осі ул. Великі Сходи, осію
ул. Великі Сходи аж до місця, де
перетинається з осію
улиці Бер-
надинської — перетинає в попе-
рек ул. Бернадинську, біжить по
зовнішній лінії хідника східної
сторони площі св. Духа (Бурек),
аж до осі ул. П. Марії, осію
ул. П. Марії аж до її скрута
в ул. Заблоцьку, осію
улиці За-
блоцької аж до місця, де перети-
нається з осію
улиці св. Мартина,
вкінці осію
улиці св. Мартина
парц. Ч. 301/2 аж до полудневої
границі міста.

Дім перехідний конс. Ч. 142
при кінці
улиці Капітульної на-
лежати-ме аж до евентуальної ре-
гуляції
улиці до західного округа.

24.	Новий Санч	1
25.	Бохня, Вадовичі	1
26.	Ряшів	1
27.	Ясло, Горлиці, Грибів	1
28.	Сянік, з вилученем руських виборців, Коросно	1
б) Виборчі округи з вилученем руських виборців, зложені з громад :		
29.	Львів	8
30.	Перемишль	2
31.	Станиславів, Книгинин Кольонія	2
32.	Дрогобич, Медичі, Рихтичі (судового дрогобицького повіту),	2
33.	Коломия, Цінева (судового коломийського повіту),	2
34.	Тернопіль, Загробеля, Чортків, Вигнанка (судового чортківського повіту)	2
35.	Ярослав	1
36.	Самбір	1
37.	Стрий	1
38.	Золочів, Бережани, Баранівка, Гутиско, Куропатники, (судового бережанського повіту)	1
39.	Броди, Лопатин,	1

40. Городок Ягайлонський, Яворів, Сокаль, Жовква, Куликів, Зборів, 1
в) Виборчі округи утворені для руських виборців вилучених з громад:
41. Львів, Куликів 1
42. Тернопіль, Загробеля, Чортків, Вигнанка, Зборів 1
43. Золочів, Бережани, Баранівка, Гутиско, Куропатники, Броди, Лопатин, Сокаль, Жовква 1
44. Перемишль, Ярослав, Сянік, Яворів, Городок Ягайлонський 1
45. Стрий, Самбір, Дрогобич, Мединичі, Рихтичі 1
46. Станиславів, Книгинин Кольонія, Коломия, Цінева, 1

III. Загальна кляса міст.

а) Виборчі округи, які складають ся з громад:

47. Краків дільниці: I. Середмісте, II. Вавель, III. Новий Сьвят, IV. Пясек, V. Клепарж, VII. Страдом, XI. Дембніки, XII. Пулвесе, XIII. Звезжинец, XIV. Чарна Весь, XV. Нова Весь, XVI. Лобзів 1

48. Краків дільниці: VI. Весола, VIII. Казімеж, IX. Людвинів, X. Закшувок, XVII. Кроводжа, XVIII. Варшавське, XIX. Гжегуржки, XX. Домбе, XXI. Плашів, також місто Подгуже 1
49. Тарнів, Бохня, Величка, Вадовичі, Бяла, Липник, Осьвенцім, Живець 1
50. Ряшів, Горлиці, Коросно, Новий Санч, Ясло, Грибів, Ярослав з вилученем руських виборців, Сянік з вилученем руських виборців 1
- б) виборчі округи з вилученем руських виборців, зложені з громад:
51. Львів, округи комісариятів*: I. Галицьке, IV. Личаківське, VI. Новий Сьвіт 1
52. Львів, округи комісариятів*: II. Краківське, III. Жовківське, V. Середмісте 1
53. Перемишль, Самбір, Дрогобич, Стрий, Яворів, Рихтичі, Медичі, 1

*) Означені в оповіщенню магістрату м. Львова з 14. січня 1914 Ч. 1749/13.

54. Станиславів, Книгинин Кольовія, Коломия, Цінева, Чортків, Вигнанка 1
55. Тернопіль, Загробеля, Бережани, Баранівка, Гутиско, Куропатники, Золочів, Броди, Зборів, Лопатин, Сокаль, Жовква, Куликів, Городок ягайлонський 1
- в) Виборчі округи утворені для руських виборців вилучених з громад:
56. Тернопіль, Загробеля, Чортків, Вигнанка, Зборів, Бережани, Баранівка, Куропатники, Гутиско, Золочів, Броди, Лопатин, Сокаль, Жовква 1
57. Львів, Перемишль, Ярослав, Сянік, Городок ягайлонський, Яворів, Куликів 1
58. Стрий, Самбір, Дрогобич, Медичі, Рихтичі, Станиславів, Книгинин Кольовія, Коломия, Цінева, 1
- IV. Кляса торговельних і промислових палат.**
59. Палата торговельна і промислова краківська 2

60.	Палата торговельна і промислова львівська	2
61.	Палата торговельна і промислова брідська	1

V. Кляса промислових стоваришень

62.	Промислові стоваришєня міста Кракова	1
63.	Промислові стоваришєня міста Львова	1

VI. Кляса сільських громад і прочих міст і місточок.

а) Виборчі округи зложені з судових повітів (без громад, зачислєних до цензової і загальної кляси міст)

64.	Хшанів, Явожно, Кшешовиці, . . .	1
65.	Андрихів, Затор, Осєвенцім . . .	1
66.	Кєнти, Бяла	1
67.	Милівка, Живець	1
68.	Краків, Лішки	1
	місце зібраня головної виборчої комісії Лішки.	
69.	Суша, Вадовичі	1
70.	Маків, Мислиничі	1

71. Кальварія, Скавина 1
72. Подгуже, Величка 1
місце зібрання головної виборчої комісії Прокоцім.
73. Добчиці, Неполомичі 1
74. Висніч, Бохня, 1
75. Мшана долішна, Йорданів 1
76. Лиманова, 1
77. Новий Торг, Чорний Дунаец, Кро-
сценко з вилученем руських ви-
борців з громад: Біла вода, Чор-
на вода, Явірки, Шляхтова 1
78. Бжеско, Радлів 1
79. Заклічии, Новий Санч, з вилу-
ченем руських виборців з громад:
Котів, Лабова, Лабовець, Маце-
єва, Нова весь, Розтока мала,
Складисте, Угрин 1
80. Старий Санч, Мушина (з вилуче-
нем руських виборців) 1
81. Домброва, Жабно 1
82. Тарнів, Войнич, 1
Місце зібрання головної виборчої
комісії: Клікова.
83. Ценжковичі, Тухів, Г'рибів з вилу-
ченем руських виборців 1

84.	Мелець, Радомишль	1
85.	Пільзно, Бжостек	1
86.	Стрижів, з вилученем руських виборців з громад: Близаянка, Бонарівка, Гвіздянка, Фриштак з вилученем руських виборців з громад: Опарівка і Воля Петруша .	1
87.	Беч, Горлиці з вилученем руських виборців,	1
88.	Жмигород з вилученем руських виборців, Ясло,	1
89.	Гарнобжег, Розвадів	1
90.	Ніско, Рудник, Улянів	1
91.	Кольбушова, Соколів	1
92.	Ропчиці, Дембиця	1
93.	Глогів, Ряшів	1
94.	Тичин з вилученем руських виборців з громад: Біла і Гадлішклярські та Динів (з вилученем руських виборців)	1
95.	Дукля з вилученем руських виборців, Коросно з вилученем руських виборців	1
96.	Березів з вилученем руських виборців	1
97.	Ланьцут	1

98. Лежайск з вилученем руських виборців з громад: Дембно, Курилівка, Лежайск, Ожанна, Жухів Сідлянка, Старемісто 1
99. Переворск з вилученем руських виборців з громад: Гожиці, Кречовиці, Миротин, Розбуж, Сеннів, Тарнавка 1
100. Ярослав, Чесанів, Любачів, Сінява, Радимно і руські виборці вилучені з громад:
 судового повіту лежайського:
 Дембно, Курилівка, Лежайск, Ожанна, Жухів, Сідлянка, Старемісто;
 судового повіту переворського:
 Гожиці, Кречовиці, Миротин, Розбуж, Сеннів, Тарнавка;
 судового повіту тичинського:
 Біла і Гадлі шклярські 2
 Місце зібраня головної комісії виборчої: Чесанів.
101. Перемишль, Мостиска, Дубецько, Порохник, Бірча 2
 Місце зібраня головної комісії виборчої: Мостиска.

102. Сянік, Лісько, Балигород, Риманів
з вилученем руських виборців,
Буківско. 2
Місце зібраня головної комі-
сії виборчої: Лісько.
103. Самбір, Рудки, Комарно, Стара-
сіль і польські виборці вилуче-
ні з судових повітів Лука і Ни-
жанковичі 2
Місце зібраня головної комі-
сії виборчої: Рудки.
104. Городок Ягайлонський, Судова
Вишня і польські виборці вилуче-
ні з судових повітів: Янів, Я-
ворів і Краковець 2
Місце зібраня головної комі-
сії виборчої: Черляни.
105. Львів, Винники, Щирець, Ку-
ликів, 2
Місце зібраня головної комі-
сії виборчої: Винники.
106. Камінка струмилова, Буськ, Гли-
няни і польські виборці вилучені
з судових повітів: Лопатин і Ра-
дехів 2

107. Золочів, Перемишляни і польські виборці вилучені з судового повіту Бібрка 2
Місце зібраня головної комісії виборчої: Перемишляни.
108. Броди, Збараж, Підкамінь, Залізці, Олесько і польські виборці вилучені з судового повіту Зборів 2
Місце зібраня головної комісії виборчої: Збараж.
109. Тернопіль, Микулинці, Козова 2
Місце зібраня головної комісії виборчої: Микулинці.
110. Скалат, Підволочиска, Грималів, Нове Село 2
111. Теревовля, Будзанів, Чортків 2
112. Бучач, Монастирська, Вишнівчик 2
113. Борщів, Гусятин, Копичинці і польські виборці вилучені з судових повітів: Мельниця і Тлусте 2

б) Виборчі округи, які складаються з повітів судових (без громад, зачислених до цензової і загальної класи міст) з вилученем польських виборців:

114. Рава руська, Немирів 1

- Місце зібраня головної комісії виборчої: Любича камеральна.
115. Жовква, Янів 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Сопошин.
116. Угнів, Мости великі 1
117. Сокаль, Белз 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Потуриця.
118. Радехів, Лопатин 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Холоїв.
119. Яворів, Краковець 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Яжів старий.
120. Старий Самбір, Устрики долішні, Лютовиска 1
121. Турка, Підбужж 1
Місце зібраня головної виборчої комісії: Вовче.
122. Добромиль, Нижанковичі 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Старява.
123. Сколе, Бориня 1
124. Дрогобич, Лука 1

Місце зібраня головної комісії виборчої: Ясениця сільна.

125. Стрий, Меденичі 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Лисятичі.
126. Бібрка, Миколаїв 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Хлібовичі великі.
127. Жидачів, Ходорів 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Бориничі.
128. Долина, Болеків 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Гошів.
129. Бережани, Зборів 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Лісеники.
130. Рогатин 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Верилівці.
131. Калущ, Рожнітів 1
132. Бурштин, Войнилів, Журавно 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Войнилів.
133. Підгайці 1

- Місце зібраня головної комісії виборчої: Галич коло Підгаєць.
134. Галич, Болшівці 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Залуква.
135. Станиславів 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Книгинин село.
136. Богородчани, Солотвина 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Богородчани старі
137. Надвірна, Отинія 1
138. Товмач, Тисьмениця 1
139. Тлусте, Потік золотий 1
140. Заліщики, Мельниця 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Добрівляни
141. Городенка, Обертин 1
142. Снятин, Гвоздець 1
143. Коломия, Печевіжин 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Печевіжин.
144. Делятин, Яблонів 1
145. Косів, Жабе 1
Місце зібраня головної комісії виборчої: Старий Косів.

146. Кути, Заболотів 1
Місце зібрання головної комісії виборчої: Ілинці.

в) Виборчі округи, утворені для польських виборців, вилучених з попередніх округів, а зложені з судових повітів (без громад зачислених до цензової і загальної класи міст):

147. Раваруська, Немирів, Угнів, Жовква, Мости великі, Сокаль, Белз, 1
Місце зібрання головної комісії виборчої: Белз.

148. Болахів, Добромиль, Устрики долішні, Лютовиска, Старий Самбір, Турка, Бориня, Підбужж, Сколе 1
Місце зібрання головної комісії виборчої: Турка.

149. Жидачів, Дрогобич, Мединичі, Стрий, Миколаїв, Журавно . . . 1

150. Долина, Рожнітів, Калуш, Войнилів, Богородчани, Солотвина, Надвірна, Делятин, Отинія . . . 1

151. Рогатин, Ходорів, Бурштин, Болшівці, Підгайці, Бережани . . . 1

152. Галич, Станиславів, Товмач, Тисьмениця, Коломия, Печевіжин, Яблонів, Косів, Кути, Жабе 1
Місце зібрання головної комісії виборчої : Товмач.
153. Снятин, Заболотів, Гвоздець, Городенка, Обертин, Потік золотий, Заліщики 1
Місце зібрання головної комісії виборчої : Городенка.

г) Виборчий округ утворений для руських виборців, вилучених з попередних округів, а зложений з судових повітів (без громад зачислених до цензової і загальної кляси міст) :

154. Мушина, Грибів, Горлиці, Жмигород, Березів, Динів, Коросно, Дукля, Риманів, також руські виборці вилучені з громад :
- судового повіту фришгацького :
Опарівка, Воля Петруша,
- судового повіту стрижівського :
Близянка, Бонарівка, Гвоздзянка,
- судового повіту Новий Санч :
Котів, Лабова, Лабовець, Маце-

147. Судовий повіт: Угнів, громади зглядно місцевости: Михалівка, Брукенталь, Рава руська, зглядно місцевість: Айнсінген,
- ” ” Жовква, громади зглядно місцевости: Мокротин кольозія, Візенберг,
148. ” ” Болехів, громади зглядно місцевости: Пехерсдорф, Новий Вавилон ад Болехів, Гузіїв новий,
- ” ” Добромиль, громади зглядно місцевости: Макова Кольонія, Фалькенберг, Розенбург, Енгельсбрун ад Добромиль, Оберсдорф, Принценталь, Штайнфельс,
- ” ” Устрики долішні, громади зглядно місцевости: Зігенталь ад

Береги долішні, Бандрів Кольонія.

Судовий повіт: Сколе, громади згідно місцевости: Демня вижна ад Сколе, Феліціенталь, Аннаберг, Тухолька, Карльсдорф, Сможе долішне,

149. " " Дрогобич, громади згідно місцевости: Найдо, ф, Гасендорф,

" " Мединичі, громади згідно місцевости: Йозефсберг, Кеніґсав,

" " Стрий, громади згідно місцевости: Бриґідав, Гельзендорф, Грабовець стрийський,

" " Журавно, громади згідно місцевости: Воля облазницька ад Облазниця, Любша, Нове село, Ізидорівка, Махлинець.

150. Судовий повіт: Долина, громади зглядно місцевости: Діамантгайм ад Туря велика, Дебелівка, Дуброва, Брочків, Обліски ад Долина Гофнунґсау, Рахинь, Мізунь новий, Енгельсберг, Тересівка, Людвиківка.
- ” ” Калуш, громади, зглядно місцевости: Уґартсталь, Ляндестрай, Калуш новий.
- ” ” Делятин, громада зглядно місцевість: Бредтгайм ад Майдан середний,
- ” ” Отинія, громади зглядно місцевости Найдорф, Константинівка, Мікульсдорф ад Отинія,
151. ” ” Підгайці, громада зглядно місцевість: Бекерсдорф,

152. Судовий повіт: Тисьмениця, громада
зглядно місцевість:
Сітаверівка ад Ляцьке
шляхоцьке,
153. " " Снятин, громада
зглядно місцевість:
Августдорф ад Сня-
тин.
-

Закон з дня 26. січня 1907. В. з. д. ч. 18)

про карно-правні постанови для охорони свободи виборів і зборів.

За згодою обох палат державної ради постановляю, як слідує:

§ 1.

Слідуючі низше постанови примінюється ся лише о стільки, о скільки ділане не має знамен якогось учинка, каригідного вже після загального карного закона і загроженого якоюсь острійшою карою.

I. Постанови для охорони свободи виборів.

§ 2.

Постанови отсего закона про охорону свободи виборів мають стійність для виборів до палати послів державної ра-

ди, до краєвих соймів, громадських і повітових заступництв та до всіх інших корпорацій і заступничих тіл, покликаних законом подагоджувати вселюдні справи.

§ 3.

Виборче підкупство.

1. Хто нарочно в намірі підкуплення якогось управненого до вибору, щоби не виконував свого виборчого права, або виконував його в якимсь означенім змислі, йому або комусь третьому предкладає, дає чи обіцяє якусь маєткову користь, або

2. хто для себе чи когось третього жадає якоїсь маєткової користі, приймає або дає собі її приречи, під обітницею або позором, що дасть ся тим перекупити, щоби не виконувати свого виборчого права чи виконати його в якимсь означенім змислі,

допускаєть ся провини, за яку караєть ся строгим арештом від одного аж до шістьох місяців. Приспорена маєткова користь або її грошева вартість пропадає в хосен фонду для убогих громади.

§ 4.

Прилюдне угощуванє виборцїв.

Того, хто в день виборів в гостинницях чи шинківнях (коршмах) чи на інших прилюдних місцях видає або велить видавати виборцям безплатно або по повірним цінам страви, напитки чи інші споживні річи, карати меть ся порядковою гривною від десятиох до двіста корон, хіба що заходить єство чину виборчого підкупства (§ 3.).

§ 5.

Виборчий примус.

1. Того, хто нарочно в тім намірі, щоби спонукати управненого до вибору, не виконувати свого виборчого права або виконати його в якимсь означенім змислі, пориваєть ся чинно проти управненого або якоїсь близької йому особи, наносить їм шкоду на тілі, свободі, чести або на маєтку чи доході, або шкодить їм в їх заводовій діяльності чи занятю, погрожує тим, або застрашує виборця чи близь-

ку йому особу заподіянем чи погрозою иншого, діймаючого для них лиха, карається за провину строгим арештом від одного до шістьох місяців.

При обтяжаючих обставинах, особливо, коли винувник довів до наміреного успіху або вчинок годен був спричинити дуже значну маєткову шкоду для управненого до вибору чи для якоїсь йому близької особи, треба присудити строгий арешт аж до одного року.

2. Тимсамим карам підпадає той, хто сейчас по виборі нарочно пірвав ся чинно на управненого чи близьку йому особу або заподіяв їм втрати чи ушкоди, означені в 1-шій уступі, за те, що управнений вибрав всупереч тому впливови, який виконано на него перед вибором.

§ 6.

Розширюванє ложних вістий при виборі.

Хто з розмислом ширить вселюдно неправдиву вість про місце або час вибору, про відступленє якогось кандидата або про иншу яку оставину, що годна здер-

жати управнених від виконання виборчого права або їх спонукати виконати се право в якимсь означенім змислі, і ширить її в таким часі, як виборці або їх часть вже не в силі провідати правдивого стану справи, допускаєть ся переступа, за який караєть ся арештом від одного тижня до трьох місяців.

§ 7.

Фалшованє виборів.

Того, хто нарочно

1. при виборі фалшує голосованє або його вислід,

2. проти порученя виповнює карту голосованя, передану йому, щоби вписав назвиско вибираного, або

3. хто, викликуючи блуд що до свого управненя до вибору, а особливо уживаючи пофалшованих або підроблених легітимацийних грамот, виконує виборче право, яке йому не прислугує, або виконує право, пруслугуюче иншому, без його згоди,

карати меть ся за ту провину арештом або строгим арештом від одного до шістьох місяців.

Спинюванє у виборі.

Хто нарочно

1. в тім намірі, щоби управненому утруднити виконанє виборчого права чи його спинити або собі чи иншим неуправненим особам уможливити участь у виборі, присвоює собі безправно чи захоплює чужі легітимацийні карти, карти голосованя, чи инші чужі грамоти виборчої легітимациї або задержує повірені йому такі грамоти і не видає їх управненому або спричинює, що такі грамоти видаєть ся иншій, не названій у них особі,

2. хто в тім намірі, щоби вплинути на виконанє виборчого права в якімсь означенім змислі, утруднює виборцєви виконувати свобідно його виборче право тим, що самовільно виповнює карту голосованя, видану виборцєви властю, або

3. в тім намірі, щоби ударемнити виконанє виборчого права, спинює виборця у відданю голосу, — допускаєть ся провини, за яку караєть ся арештом від одного тижня до трьох місяців.

§ 9:

Неуправнене виконуванє виборчого права.

Того, хто при виборі сьвідомо всупереч обовязуючим постановам,

1. виконує виборче право другого за його згодою, або

2. велить чи допускає, що його виборче право виконав хтось другий,

караєть ся за той переступ арештом від одного тижня до трьох місяців.

§ 10.

Ударемненє вибору.

Хто з розмислом в тім намірі, щоби недопустити до справдженя вислїду виборів, усуває, розкидає або робить непридатними цілком чи в части листу голосів або карти голосованя, допускаєть ся провини, за яку карати меть ся строгим арештом від одного тижня до шістьох місяців.

§ 11.

Нарушенє тайни виборів.

Хто при тайнім виборі сьвідомо здобуває собі протизаконним способом відо-

мість про голосоване поодиноких виборців, допускаеть ся переступа і підпадає карі арешту від одного тижня до трьох місяців.

§ 12.

Перепона в кандидатурі.

Того, хто нарочно в тім намірі, щоби когось здержати від поставленя своєї кандидатури о мандат до одного з означених в §-і 2 заступництв, або зневолити його до залишеня своєї кандидатури, пориваєть ся на його особу чинно, нарушить його безправно на тілі, свободі, чести або на майні чи доході або тим грозить, караєть ся за ту провину арештом або строгим арештом від одного до шістьох місяців

§ 13,

Виборча комісія.

Виборчого комісаря, членів виборчої комісії та її письмоводця треба уважати урядниками в понятю §-у 101. карного закона, а виконуючи свій уряд, користують ся вони охороною, яку признає карний закон особам начальства.

§ 14.

Утрата права вибору і вибираємости.

Засуд за провини, означені в § ах 3, 5, 7, 8 і 10, коли хто допустив ся їх при виборах до палати послів державної ради або до краєвих соймів, спричинює утрату активного і пасивного права вибору до тої палати послів, краєвих соймів і громадських та повітових заступництв на час шістьох літ по відбутю кари. Се має бути висказане в засуді.

Із упливом сего часу погасає також виключенє від права вибору і вибираємости, приписане в §-і 8, ч. 6, виборчої ординації для державної ради.

II. Про охорону свободи зборів.

§ 15.

Ударемненє зборів.

Хто з розмислом сам або у злуці з другими ударемнює збори виборців, скликані в ціли вислуханя кандидатів, обговореня виборів чи вислуханя посольських звітів, або розібє збори, що підходять під

закон про товариства чи збори і покликани після закона до обряд над вселюдними справами, і то, ставлячи управненим особам перепони в приступі на збори, вдираючи ся туди безправно, проганяючи присутних або людей, які мають там проводити і удержувати лад, або ставляючи насильний опір формальним приказам сих послідних осіб, які відносять ся до перебігу зборів, допускаеть ся переступа, за який карати меть ся арештом одного тижня аж до трьох місяців. Серед обтяжуючих обставин, а особливо підмовникам і учасникам ударемненя зборів, піднятого кількома у змовленій злуці, треба присудити строгий арешт аж до шістьох місяців.

На зборах, яких не має оцінювати ся після закона про товариства, уважаеть ся людьми, які мають проводити зборам і удержувати на них лад, поки збори їх не настановлять, тих, які збори скликали.

§ 16.

Неуправнена участь у зборах.

Хто свідомо бере неправно участь у зборах означеного в §-і 15 рода, які після

скликаня обмежені на виборців або на якийсь означений стислійший гурт виборців, на членів якогось товариства або на запрошених учасників, і мимо зазиву осіб, покликаних проводити і удержувати лад, зборів не спустить, підпадає грошовій карі від десятиох до двіста корон.

III. Кінцеві постанови.

§ 17.

Поступати і судити в карних случаях, означених в отсеім законі, прислугує повітовим судам, а за прилюдне угощуванє виборців і за неправну участь в якихсь зборах (§ и 4 і 16) карати муть політичні власти.

§ 18.

Постанов §-ів 3 до 12 і 14 до 16 не примінюєть ся до ділань, яких допустив ся хтось, заки отсей закон став обовязувати.

§ 19.

Артикул VI. закона з 17 грудня 1862, В. з. д. ч. 8 з року 1863, тратить свою силу

з хвилею, як стає обов'язувати нинішній закон, з тою відміною, що вибори, які відбули ся перед сею хвилею, осуджувати меть ся після VI. артикулу згаданого якраз закона, мимо того, що нинішній закон став обов'язувати.

§ 20.

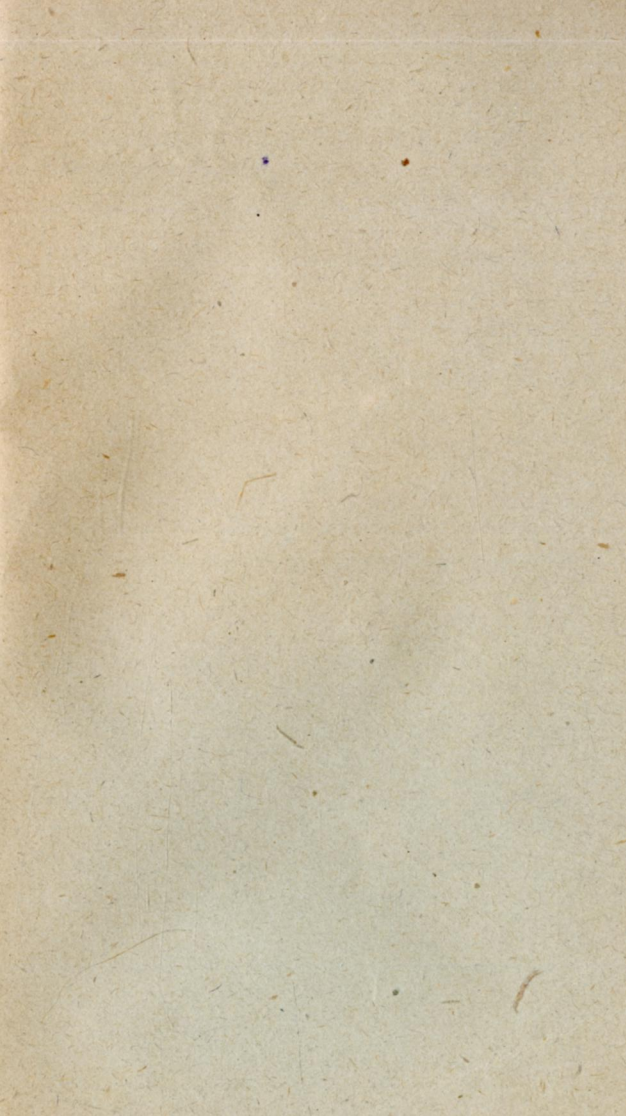
Рівночасно з розписанем виборів до палати послів державної ради або до краевого сойму треба отсей закон оповістити у всіх громадах виборчого округу, прибивши його на вселюднім місци.

Крім того має бути єсвенний зміст закона випечатаний на відворотній стороні виборчої легітимациї.

§ 21.

Отсей закон стає обов'язувати з днем його оповіщення.

Виконане сего закона поручаю мому міністрови судівництва і мому міністрови внутрішних справ.

85 I
892. 228

Др. Степан Баран.

**Новий краєвий статут і нова
виборча ординація соймова**

— з додатком —

**закона про охорону чистоти виборів
і свободи зборів.**

Ціна 80 сотиків.

— Львів 1914. —
Накладом власним.
З друкарні Уділової.